

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

12^E JAARGANG

WOENSDAG 29 JUNI 1927

No. 600

INHOUD.

	Biz.
DE VRAAGSTUKKEN DER DUBBELE BELASTING EN VAN DE VLUCHT VOOR DE BELASTING door <i>Mr. Dr. J. H. R. Sinnighe Damsté</i>	574
Overheidsexploitatie door <i>J. G. Pater</i>	575
De achteruitgang van den Nederlandschen uitvoer naar Oost-Indië III (Slot) door <i>W. de Cock Buning</i>	578
Het individueele stemrecht der Regeeringsvertegenwoordigers op de Internationale Arbeidsconferentie door <i>Dr. E. van Raalte</i>	580
Artikel 7, eerste lid, der Boterwet door <i>F. J. Claes</i>	581
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De Herziening van het Fransche Douanetarief door <i>Prof. B. Noguro</i>	581
Duitsland onder het herstelregime II door <i>Dr. F. H. Repelius</i>	583
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	585—592
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra*.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra, Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart*.Redacteur-Secretaris: *S. Posthuma*.Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam. Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.*

28 JUNI 1927.

Op de geldmarkt bleef de toestand onveranderd; van de naderende halfjaars-ultimo valt nog maar weinig te bespeuren. Privaat-disconto bleef 3°/₁₆ à 3%; call 3 pCt., prolongatie 3½, 3% en 4 pCt.

* * *

Het opereerend kapitaal van De Nederlandsche Bank geeft weinig veranderingen van beteekenis te zien. De post binnenlandsche wissels daalde met f 200.000. De beleeningen liepen met f 5,9 miljoen terug. Daarentegen blijkt het hoofd papier op het buitenland met f 4,7 miljoen te zijn toegenomen.

De goudvoorraad verminderde met f 6,1 miljoen. Het zilver steeg met ruim f 400.000. De biljettencirculatie vertoont een vermeerdering van f 3,1 miljoen, terwijl de rekening-courantsaldi met f 9,1 miljoen afnamen.

In verband met het definitief worden der winstverdeling vertoonen voorts de posten bijzondere reserve

en diverse rekeningen (credit) nog enkele wijzigingen. De bijzondere reserve staat thans te boek voor f 8 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo der bank daalde met f 4,5 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 52.

Opmerking verdient, dat in den vorm der balans enkele niet onbelangrijke wijzigingen gebracht zijn. De belegde bijzondere reserve en het belegde pensioenfonds, die tot dusverre onder het hoofd diverse rekeningen (debet) werden opgevoerd, zijn uit dezen post gelicht en met het belegde gedeelte van het kapitaal en de belegde gewone reserve vereenigd tot één hoofd „Belegging van 1/6 kapitaal, reserves en pensioenfonds”, hetwelk in de plaats getreden is van het oude hoofd „Effecten”. Voorts is op de creditzijde der balans het pensioenfonds, dat vroeger onder de rekening-courantsaldi van anderen figureerde, afzonderlijk opgevoerd. De balans der centrale credietinstelling heeft door een en ander stellig aan duidelijkheid gewonnen.

* * *

Ook van de wisselmarkt valt weinig belangrijks te melden. Dollars en Ponden varieerden slechts weinig; Ponden sloten echter iets vaster, nl. 12,12%.

Zeer gezocht waren aanvankelijk Lires, die tot 14,55 konden verbeteren; heden was er echter weder groot aanbod, wat den koers op 14,25 deed terugloopen. Peseta's daarentegen bleven eerder aangeboden; de koers liep tot 42,15 terug. Plotseling ontstond er heden groote vraag; de koers liep in enkele uren op tot 42,60, doch kon zich niet handhaven, waarop het slot op 42,40 kwam. De schommelingen in den Pesetakoers vinden alleen haar oorzaak in de gesteldheid van de markt. De beperkende bepalingen van de Spaansche banken (geen rentevergoeding boven een bepaald bedrag, extra-provisie, enz.) maken het voor de speculatie steeds minder aantrekkelijk zich in deze valuta te steken.

Zwitsersehe francs bleven verbeteren (48,05½ bieden). Vast waren ook de Yen (1,18 bieden); onder den invloed van het bericht, dat het aan de groote Japansche steden gelukt was weder een leening in Amerika te sluiten.

LONDEN, 27 JUNI 1927.

Er was verleden week goede vraag voor geld, waaraan de markt echter uit eigen middelen kon voldoen. Uit den bankstaat op Donderdag bleek, dat het voor de markt beschikbare saldo klein was, reden waarom reeds Vrijdag geld genomen werd van de Bank van Engeland, den eersten dag, waarop geld voor een week in Juli terugbetaalbaar is.

Het ingevoerde goud blijft nog steeds aan de Bank van Engeland voorbijgaan, zoodat de discontomarkt begrijpelijkerwijs nog geen aanleiding ziet om den discontokoers te verlagen. De prijs bleef dan ook op 4°/₁₆—% gehandhaafd.

DE VRAAGSTUKKEN DER DUBBELE BELASTING EN VAN DE VLUCHT VOOR DE BELASTING.

In de nummers 482 en 483 van dit Tijdschrift heb ik, nu ruim twee jaar geleden, het rapport besproken, dat een door den Volkenbond ingestelde Commissie van technische deskundigen in Februari 1925 over de vraagstukken der dubbele belasting en van de vlucht voor de belasting heeft uitgebracht.

Aan het slot van dat rapport (document F. 212) had de Commissie het voorstel gedaan, dat de voorgedragen resoluties zouden dienen als studiemateriaal voor een meer uitgebreide Commissie van deskundigen, welke zich dan zou kunnen zetten aan het samenstellen van ontwerp-conventies. De Raad van den Volkenbond heeft zich, nog in 1925, met dat voorstel vereenigd en een nieuwe, grootere Commissie is samengesteld. Hadden voor de eerste Commissie België, Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië, Nederland, Zwitserland en Tsjecho-Slowakije ieder een deskundige aangewezen, in de tweede Commissie namen zitting vooreerst deskundigen uit ieder der genoemde landen en voorts deskundigen uit Argentinië, Duitschland, Japan, Polen, Venezuela en de Vereenigde Staten van Amerika.

Deze nieuwe Commissie — evenals de eerste voorzeten door Dr. Pasquale d'Arma — heeft thans haar arbeid volbracht en de resultaten ervan neergelegd in een rapport (document C. 216, M. 85, 1927 II). De Commissie heeft daartoe gehouden een drietal zittingen, waarbij mede aanwezig waren deskundige vertegenwoordigers van de Internationale Kamer van Koophandel, aan welke, ingevolge machtiging van den Raad van den Volkenbond, een adviseerende stem toekwam.

Van haar taak, het brengen in concreten vorm van de resoluties, welke de eerste Commissie had opgesteld, heeft de Commissie zich gekweten in dien zin, dat zij ontwerpen heeft geredigeerd voor een viertal tractaten: een tractaat ter vermindering van dubbele belasting op het gebied van inkomsten- en vermogensbelastingen, een ter vermindering van dubbele belasting inzake de successierechten, een betreffende het wederzijds verlenen van administratieve hulp, en een tot het wederzijds verlenen van hulp bij invordering van belasting.

Aan ieder ontwerp is een commentaar toegevoegd, waarvan de opzet intusschen binnen zekere grenzen is gehouden. De Commissie heeft namelijk gemeend, zich voor de uiteenzetting van de algemeene beginselen te mogen refereeren aan het rapport van haar voorgangster, dat haar ten grondslag was verstrekt. De Commissie had trouwens haar redactioneelen arbeid doen voorafgaan door een hernieuwd onderzoek van die beginselen, waarbij bleek van een volledige instemming, ook van de zijde der deskundigen, die thans voor de eerste maal aan het werk deelnamen.

Een vraag van belang was deze: moesten de te ontwerpen conventies zijn van algemeene aard, waaraan dus zooveel mogelijk Staten zouden moeten deelnemen, of wel slechts tweezijdig? De Commissie heeft antwoord gegeven in den tweeden zin. Ten aanzien van de dubbele belasting overwoog zij daarbij, dat de groote verschillen tusschen de wetgeving van de verschillende Staten, het samenstellen van een algemeen model te zeer bemoeilijkten. Voor de belastingvlucht bestond die moeilijkheid niet zoozeer, en zelfs had de eerste Commissie in haar rapport gewezen op de wenschelijkheid, dat aan een conventie nopens het over en weer verstrekken van inlichtingen zooveel mogelijk Staten zouden deelnemen, zulks ter voorkoming dat de belastingplichtigen hun belangen zouden overbrengen naar een niet bij de conventie aangesloten land. Niettemin heeft de nieuwe Commissie ook hier den bilateralen vorm gekozen. Zij vreesde, dat algeheele medewerking toch voorloopig niet bereikt kon wor-

den, en veronderstelde de mogelijkheid, dat er Staten waren, die op het reeds thans afsluiten van een tractaat van bijstand prijs stelden. Het is trouwens een feit, dat dergelijke tractaten reeds bestaan.

Wat aangaat het eerste ontwerp, dat betreffende de dubbele belasting van inkomsten en vermogen, men vindt hierin terug de onderscheiding, door de eerste Commissie gemaakt tusschen reëele belastingen en personeele belastingen. Aangezien echter van een belasting niet altijd zeker is of zij tot de eene dan wel tot de andere soort behoort, stelt de Commissie voor, dat de onderscheiding bij wijze van uitdrukkelijke opsomming zal geschieden.

De reëele of zakelijke belastingen zullen in het algemeen worden geheven ter plaatse waar zich de bron van inkomsten bevindt: zoo voor onroerend goed, voor bedrijven (beide in het land van ligging). Ditzelfde zal ook gelden voor de belasting op de coupons en op de dividenden: de eerste zal toekomen aan het land van den schuldenaar, de tweede aan het land waar zich de leiding der vennootschap bevindt. Ten aanzien van de coupons zal de mogelijkheid open blijven, dat men, door een affidavit bewijzende dat men elders woont, van de couponbelasting bevrijd wordt. Een poging van den Britschen deskundige om ten aanzien van de dividenden een dergelijk voorbehoud opgenomen te krijgen, heeft de instemming van de Commissie niet verworven.

Behouden is uit de conclusies van de eerste Commissie de belangrijke regel, dat het zeescheepvaartbedrijf bij uitsluiting belast zal worden daar, waar zich de leiding van het bedrijf bevindt. Van deze practijk — die aan de scheepvaart niet zoozeer een voordeel uit een oogpunt van belastingbetalen als wel een vermindering van lastige formaliteiten van aangifte en dergelijke brengt — heeft indertijd Nederland het voorbeeld gegeven; reeds de Patentwet werd in dien zin toegepast en zoowel de bedrijfsbelasting van 1893 als de haar vervangende inkomstenbelasting van 1914 hebben de zaak uitdrukkelijk geregeld, met als gevolg, dat thans zoowel de Vereenigde Staten van Amerika als Engeland de Nederlandsche scheepvaart eveneens van belasting vrijstellen. — In de toelichting tot het ontwerp noemt de Commissie de mogelijkheid, hetzelfde beginsel ook toe te passen op rivijscheepvaart, meerscheepvaart en luchtvaart; vooral het eerste zou voor Nederland niet zonder belang zijn.

Wat aangaat de persoonlijke inkomstenbelasting is overgenomen de regeling, door de eerste Commissie voorgestaan, namelijk dat die belasting zal worden geheven in het land waar de belastingplichtige woonplaats heeft. Heft ook een ander land over dezelfde inkomsten een belasting, persoonlijk of zakelijk, of wel beide soorten van belasting naast elkaar, dan zal deswege in het land van woonplaats een vermindering van belasting worden verleend tot het bedrag, dat in het buitenland aan belasting betaald moet worden, met dien verstande, dat niet meer wordt prijsgegeven dan de belasting, in het land van woonplaats over het buitenslands belaste bedrag verschuldigd. Bovendien zal het land van woonplaats in totaal nimmer meer dan een zeker percentage van zijn belasting prijsgeven; zulks opdat dat land toch iets aan belasting zal trekken van zijn inwoner die alle bronnen van inkomsten in het buitenland heeft. Men zie hierbij de voorbeelden, die ik in No. 483 van dit Tijdschrift gegeven heb. Vergelijkt men het voorstel met de regeling, zooals de Nederlandsche wetgeving die kent, dan valt de vergelijking in het voordeel van ons land uit: wij beperken den aftrek niet tot het buitenslands betaald bedrag en ook is er geen sprake van een heffen van een minimum indien alle inkomsten uit het buitenland stamt. Echter is de voorgestelde beperking wel in overeenstemming met vele buitenslandsche wetgevingen.

Voor alle duidelijkheid wijs ik er op, dat zoo het land van inwoning ook zakelijke inkomstenbelastingen heft, de buitenslandsche zakelijke belasting alleen dan

van de binnenlandsche persoonlijke belasting zal worden afgetrokken, indien er binnenslands niet is een overeenkomstige zakelijke belasting.

Wat ten slotte aangaat de vermogensbelastingen, daarvoor zal een regeling gelden, die in beginsel met die voor de inkomstenbelastingen overeenstemt.

Het ontwerp betreffende successiebelasting, evenals het eerste ontwerp aanvangend met een opsomming van wat de contracteerende Staten als successiebelasting beschouwen, stelt vervolgens als beginsel, dat de belasting geheven zal worden in het land waar de overledene zijn vaste woonplaats had. De belasting zal aldaar berekend worden over al het nagelatene, met inbegrip van hetgeen zich buitenslands bevindt. Over die laatste goederen kan intusschen ook het buitenland belasting heffen; doet het dat, dan heeft binnenslands een vermindering van belasting plaats op dezelfde wijze als dat is geregeld voor de inkomstenbelasting. Welke goederen geacht worden zich buitenslands te bevinden, zal uitdrukkelijk in het tractaat vermeld moeten worden; het ontwerp noemt als zoodanig onroerende goederen, mobilair, hypothecaire schulden en in een land aangewend industrieel, handels- of landbouwkapitaal. De vraag, hoe het zijn moet met effecten, die zich in een safe bevinden, moeten de Staten twee aan twee zien op te lossen, hetgeen bij het verschil van wetgeving en van belangen niet gemakkelijk zal zijn. Ook de materie van het toerekenen der schulden en der legaten op de bestanddeelen van het actief heeft men aan de contracteerende Staten overgelaten, met uitzondering van de schulden die tot bepaalde goederen betrekking hebben, welke van die goederen zullen worden afgetrokken. De ingewikkeldheid van deze materie heeft de Commissie tot het treffen van deze meer voorloopige regeling bewogen; voortgezette studie zal, dunkt mij, wel tot een meer positief resultaat kunnen leiden. Eindelijk vermeld ik een voorschrift, dat niet dubbele belasting voorkomen, doch enkele belasting verzekerden wil: heeft een overledene geen domicilie dan zal de Staat van zijn nationaliteit als Staat van domicilie beschouwd worden.

Het derde ontwerp, dat betreffende het verleenen van administratieve hulp, onderscheidt die hulp in twee soorten, namelijk het verschaffen van inlichtingen waarover een Staat beschikt of beschikken kan, zoowel in speciale gevallen als voor bepaalde rubrieken van gevallen, en daarnaast het medewerken aan ambtelijke verrichtingen, die voor de aanslagsregeling noodig of van belang zijn. De inlichtingen kunnen verschillende soorten van goederen of verschijnselen betreffen (onroerende goederen, effecten, bedrijven), welke in het tractaat opgesomd zullen worden. Men achtte zulk een opsomming wenschelijk, omdat niet in alle landen geneigdheid bestaat, inlichtingen te geven over het bezit aan en de opbrengst van effecten, zoodat die eventueel buiten de werking der overeenkomst zouden moeten worden gelaten. Minder bezwaar tot het geven van inlichtingen op dit stuk bleek aanwezig, indien het betrof baten, welke op grond van een affidavit buiten een zakelijke couponbelasting waren gelaten (zie hierboven het overzicht over het eerste ontwerp); vandaar dat dit geval speciaal genoemd is. Bepaald is voorts, dat inlichtingen niet behoeven verschaft te worden omtrent zaken, die de aangezochte Staat naar zijn eigen wetgeving niet kan inwinnen; voorts dat die Staat inlichtingen weigeren kan tegen het verstrekken waarvan zich redenen van publieke orde of van algemeen belang verzetten.

Het vierde ontwerp ten slotte regelt den bijstand, dien de Staten elkaar over en weer zullen verleenen bij de invordering van belasting. Ook hier heeft men zich gesteld op de basis van het rapport der eerste Commissie. Zoo zal invordering buitenslands alleen verzocht kunnen worden voor belastingschulden, die in kracht van gewijsde zijn gegaan, terwijl voor niet

onherroepelijk vaststaande schulden conservatoire maatregelen mogelijk zullen zijn. De belastingen, voor invordering vatbaar, zullen ook hier geënummererd worden. Evenals bij de administratieve hulp zal hier bijstand geweigerd kunnen worden om redenen van publieke orde of van algemeen belang. De invordering zal geschieden naar het recht van den aangezochten Staat, met dien verstande, dat uitgesloten zijn middelen van executie, die in het recht van den verzoekenden Staat onbekend zijn. Privilege zal voor buitenlandsche belastingvorderingen niet bestaan.

Van de eerste Commissie heeft de tweede het voorstel overgenomen, dat de Volkenbond een permanente organisatie op het gebied der belastingen tot stand zal brengen. Zij denkt zich die organisatie als een Comité met een beperkt aantal leden, uit verschillende landen gekozen, en dat, naar behoefte, een of meer malen per jaar samenkomen ter bestudeering en bewerking van wat zich op internationaal belastinggebied voordoet, eventueel ook buiten het gebied van de dubbele belasting en van de belastingvlucht. Het Comité zou jaarlijks verslag doen van zijn verrichtingen en bevindingen; bovendien zou de Volkenbond kunnen overgaan tot het publiceeren van tractaten, die de materie der belastingen raken en zouden de Staten memoranda kunnen verschaffen over hun belastingssystemen, een en ander opdat de studie van het internationaal belastingrecht zoo goed mogelijk tot haar recht kome.

SINNINGHE DAMSTÉ.

OVERHEIDSEXPLOITATIE.

Uitzetting van den dienst in verhouding tot het aantal ambtenaren; tariefsverlaging en exploitatieuitkomsten bij het Staatsbedrijf der Posten, Telegrafie en Telefonie.

Critiek op de wijze van exploitatie der overheidsbedrijven is een nog veel gehoord geluid in de beschouwingen van onze schrijvers op economisch gebied. In den regel concentreert die critiek zich op twee punten, nl. op het aantal ambtenaren en op de prijzen.

Al is men in den loop der jaren wel teruggekomen van het standpunt, dat de ambtenaar in dienst van de overheid met niet of weinig werken zijn dagelijksch brood pleegt te verdienen, even stellig is de overtuiging ontstaan, dat de publieke diensten in het algemeen met een ongemotiveerd surplus aan personeel werken. Eenige maanden geleden getuigde Dr. Zimmerman in de Telegraaf nog van deze opvatting toen hij, schrijvende over de dure exploitatie der groote overheidsdiensten, o.a. mededeelde, dat het aantal brievenbestellers van 1900 tot 1921 met 384 pCt. was gestegen, waartegenover het aantal stukken slechts met 170 pCt. zou zijn toegenomen. Volgens officieel gecontroleerde gegevens echter bedroeg het aantal bestellende beambten bij den post- en telegraafdienst ulto. December 1900 4387 man en op ulto. December 1920 9500 man, een stijging dus van 116 pCt. Het aantal gewisselde stukken in die jaren verhoudt zich als in onderstaand overzicht aangegeven:

	Gewisselde stukken	1900	1920	Stijging in proc.
Brieven	99.683.738	252.253.479	154	
Briefkaarten	55.807.258	149.842.262	170	
Gedrukte stukken	156.063.477	430.766.793	175	
Diensbrieven	7.746.682	39.140.751	457	
Aangeteekende stukken ..	2.620.220	12.671.216	500	
Postwissels	4.315.007	9.293.695	125	

Voor elk der voornaamste categorieën van gewisselde stukken bedroeg de stijging dus belangrijk meer dan 116 pCt., zijnde de toename van het personeel, dat speciaal met de bestelling daarvan belast is. Indien men daarnaast bedenkt, dat sedert 1921 niet alleen geen nieuw personeel meer in dienst is genomen, doch gestage inkrimping plaats vond door overliden, door vrijwillige en verplichte uittreding (we-

gens het bereiken van den 65-jarigen leeftijd), alsmede ten gevolge van op wachtgeldstelling in de jaren 1923 en 1924, terwijl het verkeer zich bij voortdoring bleef uitbreiden,¹⁾ dan ligt hierin wel voldoende bewijs voor een krachtig doorgevoerde bezuiniging, welke kon worden verkregen door opvoering van de arbeidsprestatie van het personeel en reorganisatie van den dienst. En zeker laat de verkregen toestand geen ruimte voor de opvatting: dure exploitatie ten gevolge van te ruimen personeelsstand.

De tarieven, het tweede punt waarop de overheidsbedrijven zich in meer dan gewone belangstelling mogen verheugen, vormen wat Posterijen en Telegrafie betreft, sinds jaar en dag een kwestie, welke bij voortdoring de aandacht trekt. In handelskringen, in de Kamers van Koophandel, in de pers...., ja waar niet. Desondanks is het zeker, dat de tarievenkwestie wel nimmer een voor allen bevredigende oplossing zal vinden. Bij de vaststelling der tarieven toch botsen twee belangen: het algemeen, economisch belang, dat met de laagste tarieven het meest gediend is en het budgetaire belang, dat te sterke inkomstenvermindering niet verdraagt. De waardeering van deze belangen op zich onbesproken latend — een diepere beschouwing daarover heeft toch weinig „practisch” nut — vindt het gezonde van de stelling, dat de *Nederlandsche posterijen, als Staatsbedrijf geleid, zijn tarievenpolitiek op een evenwichtige begrooting behoort te richten*; thans vrijwel algemeen, ook in koopmanskringen, erkenning. Het is voorts algemeen bekend, dat ter tegemoetkoming aan den toestand van 's lands financiën het departement van Financiën de laatste jaren van het Staatsbedrijf winst eischt. Desondanks hebben in den loop der twee laatste jaren de volgende tariefsverlagingen plaats gevonden:

Postdienst.

1 October 1925.

De toen aangebrachte wijzigingen zijn in de eerste plaats van belang voor het verkeer met het buitenland. Ter conferentie van Stockholm werd een „normaalport” vastgesteld, met als overgangsmaatregel de bepaling, dat door landen, waar de invoering van dit normaal port op moeilijkheden stuit, voorloopig ten hoogste 60 pCt. méér of 20 pCt. minder mocht worden geheven. De geldende tarieven in Nederland bleven beneden dit maximum, doch invoering van het normaal-port werd wenschelijk geacht. Het tarief werd voor het buitenland:

brieven (enkelvoudig gewicht) 15 ct. (was 20)
 briefkaarten 10 „ „ 12½
 gedrukte stukken 3 „ „ 5

Geraamd werd deswege een vermindering aan inkomsten van 1½ miljoen gulden per jaar.

Het uitzonderingsport voor brieven (20 gr.) naar België werd 12½ in plaats van 15 ct.

Het minimumport voor monsters naar Ned.-Indië, Suriname en Curaçao per zeepost werd verlaagd, van 7½ tot 5 ct. (in verband met gelijke verlaging voor het binnenland).¹⁾

Het recht wegens expresse bestelling werd verminderd van 40 op 30 ct. (Door het congres te Stockholm bepaald op ten minste 2 maal het port van een brief en ten hoogste 1 frank).

Het recht voor berichten van ontvangst en navragen: verlaagd van 20 en 40 tot resp. 15 en 30 ct.

Het minimum tarief voor buitenlandsche postwissels: verlaagd van 25 tot 20 ct.

¹⁾ In dit verband kan ook nog worden gewezen op de omstandigheid, dat steeds nieuwe werkzaamheden aan den dienst werden toegevoegd; als bijv. de van de betaalmesters overgenomen uitgifte van pasmunt, de aanwijzing van diverse kantoren als subontvangkantoren voor de accijnzen, de bestelling huis aan huis van ongeadresseerd drukwerk en van ongeadresseerde monsters en de reeds gedeeltelijk tot stand gekomen gelegenheid tot belastingbetaling op de kantoren der posterijen, zonder dat zulks uitbreiding van personeel ten gevolge had.

Het recht voor berichten van betaling en voor inlichting: verlaagd van 20 en 40 tot 15 en 30 ct.

1 Mei 1926.

Vermindering van het internationaal drukwerk-tarief (alleen met de landen die wederkeerig ook deze verlaging invoeren) van

a. nieuwsbladen en tijdschriften, welke rechtstreeks door de uitgevers worden verzonden;

b. ingenaalde of ingebonden boeken, met uitsluiting van alle bekendmakingen en reclamegeschriften, en,

c. letterkundige en wetenschappelijke uitgaven, welke wetenschappelijke instellingen elkander toezenden.

Port voor a, b, c 2 ct. per 50 gram, was 3 ct. sedert 1 October 1925, voordien 5 ct.

1 October 1926.

a. Verlaging van het port der binnenlandsche briefkaarten van 7½ op 5 ct.

b. Id. van het port der binnenlandsche postpakketten met 10 ct. voor elke zending.

c. Id. van het expresserecht voor brief- en pakketpost met 10 ct.

d. Minimum port voor brieven en briefkaarten per landmail naar Ned.-Indië, Suriname en Curaçao gelijkgesteld met dat per zeepost (landmail 15 ct., zeepost 10 ct.).²⁾

e. Het minimum port voor bij abonnement gefrankeerde nieuwsbladen per zeepost naar Ned.-Indië, Suriname en Curaçao werd gelijk gesteld met het port voor het binnenland, was 3 ct. (btld), werd 1 ct.³⁾

Geraamde mindere ontvangst 3,2 miljoen per jaar.

In voorbereiding. 1 Juli 1927.

Verlaging van het binnenlandsch briefport enkelgew. tot 7½ cent en van het daarmee onmiddellijk samenhangende port der brieven naar Ned.-Indië, Suriname en Curaçao⁴⁾ en in het grensverkeer met Duitschland en België.

Geraamde mindere ontvangst 4,1 miljoen per jaar.

Telegraafdienst.

De internationale telegraaf-tarieven zijn laatstelijk herzien op de Conferentie te Parijs in 1925. Reeds vooraf was te voorzien dat in het verkeer binnen Europa eenige verhoging van het woordtarief niet zou kunnen uitblijven, omdat de meeste tarieven van voor den oorlog waren en destijds reeds veelal als laag golden.

Te Parijs is, ondanks de daartegen vooral van *Engelsche* en *Nederlandsche* zijde ingebrachte bezwaren, besloten tot een vrij belangrijke verhoging der door het I. R. gestelde grenzen voor het internationaal verkeer.

De Nederlandsche Administratie heeft van haar bevoegdheid tot verhoging der tarieven niet ten volle gebruik gemaakt, doch getracht in overleg met de landen, waarmee een belangrijk telegraafverkeer bestaat, tot een aanzienlijke beperking van die verhoging te komen, zooals uit onderstaand overzicht blijkt.

Tarief voor telegrammen		Geheven had kunnen worden volgens het nieuwe tarief
naar	per woord	
Engeland	12½ ct.	15½ ct. (voor Engeland niets verhoogd)
Duitschland	9½ „	10½ „
België	7½ „	9 „
Frankrijk	12½ „	14 „
Luxemburg	8 „	12½ „
Noorwegen	14½ „	16½ „
Zweden	12 „	13 „
Spanje	16 „	17½ „
Danzig	11 „	12½ „

Hoewel door de nieuwe internationale regelen verhoging van de totaalprijzen voor Europeesche tele-

^{1, 2, 3, 4)} Hier worden dus de tarieven voor de Koloniën in overeenstemming gebracht met die, welke voor het moederland gelden.

grammen onvermijdelijk was, is toch door deze beperkingen voor het Nederlandsche publiek een besparing van bijna f 600.000 verkregen.

Voorts is nog het recht voor telegramadressen verlaagd van f 60 tot f 30, waarmede voor het telegraferend publiek een besparing van f 140.000 verkregen werd.

Telefoondienst.

31 Mei 1925.

Verlaging van het tarief voor telefoongesprekken van 3 minuten, tusschen plaatsen op niet grooter afstand dan 15 KM., van f 0,35 op f 0,20.

De totale inkomstenderving ten gevolge van deze verlagingen is te ramen op rond 10 miljoen gulden.

Nog steeds vraagt men echter om nieuwe verlagingen, men wil hals over kop terug naar het stuiversport en meent tot staving van dat verlangen onze tarieven als hoog te moeten voorstellen tegenover de buitenlandsche. Onderstaand overzicht van de porten voor brieven, briefkaarten gedrukte stukken, nieuwsbladen en monsters in Nederland en in de voornaamste Europeesche landen wijst uit dat onze tarieven den toets der critiek kunnen doorstaan:

Landen.	Brieven tot 20 gram.	Briefkaarten.	Gedrukte stukken tot 50 gram.
Nederland	10 (wordt 7½) ct.	5 ct.	2 ct.
Engeland	7½ "	5 "	2½ "
Duitschland	6 (voorgest. 9) "	3 (voorgest. 4½) "	1.8 (volldruck) of 3 (teildr.) ct.
Zwitserland	10 "	5 "	2½ ct.
Denemarken	9.9 "	6.6 "	3.3 (locaal) of 4.6 (interl.) ct.
Zweden	9.9 "	6.6 "	3.3 ct.
België	3.5 "	2.1 "	0.35 "
Frankrijk	4.5 "	3.6 "	1.35 "

Landen.	Nieuwsbladen tot 30 gram.	Monsters tot 50 gram.
Nederland	1 ct.	5 ct.
Engeland	2½ "	7½ (als brieven) ct.
Duitschland	1.8 of 1.2* ct.	6 ct.
Zwitserland	0.625 "	5 "
Denemarken	1.32 of 0.72* "	3.3 (locaal) of 4.6 (interlocaal) ct.
Zweden	0.54, 0.49 " 0.47* "	6.6 ct.
België	0.21 "	2.1 "
Frankrijk	(0.09 " 0.18¹) "	1.35 "

* Afhankelijk van het aantal keeren dat het blad per week verschijnt.

¹) Afgebundeld en niet afgebundeld door den uitgever.

De bedragen zijn omgerekend in Nederlandsche munt.

Hierbij valt op te merken, dat België en Frankrijk, door de depreciatie van den franc, met hun tarieven een uitzonderingspositie innemen tegenover de andere landen, onder welke Nederland zeker niet tot de hoogste behoort. Het ligt voor de hand, dat deze landen hun tarieven niet op het niveau kunnen brengen van de staten, wier munteenheid aan inflatie lijdt, doch dat de normalisatie van deze „valutatarieven" moet worden verkregen door herstel van de koopkracht dier munteenheid, dan wel door incidenteele verhooging van het tarief waarvan men in België reeds het begin heeft kunnen waarnemen in de jongste verhooging van zijn buitenlandsche tarieven. (1 Mei 1927.) Voorts bestaat er ten aanzien van de tarifeering verband tusschen de aantallen der verzonden drukwerken en der verzonden brieven. Hoe grooter toch het aantal drukwerken is in verhouding tot het aantal brieven hoe meer de gemiddelde ontvangst per zending wordt gedrukt. Waar deze verhouding voor Nederland zeer ten nadeele afwijkt van die in andere landen kan bij een vergelijking van de Nederlandsche tarieven met de buitenlandsche dit punt niet worden voorbij gezien. Het aantal verzonden brieven bedraagt in Engeland het dubbele van het aantal drukwerken, in Duitschland, Zweden en Zwitserland is het aantal brieven 2½ maal zoo groot als het aantal drukwerken, in Denemarken worden zelfs 4 maal meer brieven dan drukwerken verzonden. In Nederland daarentegen is juist het aantal der verzonden drukwerken

ruim 1½ maal zoo groot als dat der brieven.

Overigens zijn de buitenlandsche voorbeelden omtrent tariefsverlaging niet bemoedigend. In Engeland werd in Juli 1922 het tarief verlaagd voor brieven van 2 op 1½ penny, briefkaarten 1½ op 1 penny, drukwerken 1 op ½ penny. De naar aanleiding hiervan geconstateerde toeneming in het verkeer was teleurstellend gering, nl. voor brieven 4 pCt., voor briefkaarten 5 pCt. en gedrukte stukken 25 pCt. De in uitzicht gestelde invoering van het pennyport voor brieven, moest men, op grond van de uitkomsten van deze verlaging, terugnemen. Ook in Zweden heeft men soortgelijke ervaringen opgedaan na de tariefsverlaging in October 1922, voor brieven van 20 op 15 öre en voor drukwerk van 10 op 5 öre; ook daar was de verkeerstoeiname in verhouding tot de tariefsverlaging gering.

In Duitschland is een algemeene verhooging van de posttarieven met 50 pCt. voorgesteld, noodig om de gesloten leeningen, die moesten dienen om de tekorten op de exploitatierekening te dekken, te kunnen amortiseeren. Het rijkspostministerie deelde daarbij mede, dat de financieele toestand van de posterijen niet zoo gunstig is als dikwijls wordt aangenomen. Het jaar

1924 sloot nog met een winst van 67 miljoen R.M. Op grond van deze gunstige uitkomsten werden diverse tarieven verlaagd. Mede ten gevolge daarvan zijn in 1925 de ontvangsten 97 miljoen R.M. onder de uitgaven gebleven. De raming voor 1926 kon slechts in evenwicht worden gebracht door een leening van 150 miljoen Mk. De ontvangsten bleven, dat jaar 113.000.000 Mk. onder de raming. De voor 1927 geraamde ontvangsten zullen de uitgaven bij lange na niet kunnen dekken, zoodat tot een leening van niet minder dan 300 miljoen R.M. moest worden besloten.

De winst op het Nederlandsche postbedrijf is, ondanks de geraamde mindere inkomsten ten gevolge van de tariefsverlagingen, voor 1927 geraamd op 4,5 miljoen gulden. Met het oog op den stand der schatkist — men denke aan het in den aanvang vermelde standpunt van het departement van Financiën — kan voor het oogenblik niet verder worden gegaan.

Laat men er zich integendeel op verheugen, dat het Postbestuur erin geslaagd is — met handhaving van een gezonde financieele basis — in korten tijd belangrijke verlagingen tot stand te brengen en er voorts op vertrouwen, dat de bedrijfsleiding doorgaat met de voorbereiding van doelmatige bezuinigingen op de exploitatiekosten van den dienst om aldus de middelen te vinden voor nog lagere tarieven in een, laten wij hopen, nabije toekomst.

J. G. PATER.

DE ACHTERUITGANG VAN DEN NEDERLANDSCHEN UITVOER NAAR OOST-INDIË.

III (Slot).

Hebben wij gemeend, in de eerste plaats te moeten wijzen op den verontrustenden achteruitgang van het Nederlandsch percentage bij den invoer van een zeer groot aantal belangrijke invoerartikelen, wij willen niet nalaten op enkele lichtpuntjes te wijzen.

In de eerste plaats, al is het percentage van den totalen invoer teruggelopen, doordat Nederland bij andere landen is achtergebleven, zoo is de Nederlandsche uitvoer naar Nederlandsch-Oost-Indië sedert 1923 toch weer toenemend. Volgens de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek te 's-Gravenhage bedroeg de uitvoer uit Nederland naar geheel Oost-Indië in 1923 110 miljoen, in 1924 107 miljoen (wat door het lagere indexcijfer een vooruitgang beteekent) en in 1925 134 miljoen. Dit zou slechts 16.3 pCt. beteekenen van den totalen Indischen invoer van 1925 of 2.2 pCt. minder dan wij uit de Indische cijfers meenden te mogen afleiden. De Nederlandsche cijfers geven echter bovendien een doorvoer van 202000 tons gewicht, welke vermoedelijk in Indië als afkomstig uit Nederland werden genoteerd.

Het bedrag van f 134 miljoen geeft dus het cijfer van den netto-invoer uit Nederland maar dat wil nog niet zeggen dat dit geheele bedrag door de Nederlandsche Industrie werd geleverd. Een deel daarvan wordt uit in Nederland ingeklaarde voorraad verscheept, zoodat rond f 100.000.000 overblijven als zuiver aandeel van de Nederlandsche industrie in den invoer van geheel Nederlandsch-Indië.

Voor de helft bestaat dit bedrag uit manufacturen, voor ongeveer 10 miljoen uit machinerieën (hoofdzakelijk suikerindustrie) voor een belangrijk bedrag aan gekorven tabak en voorts uit melkproducten, chemische producten, papier en drukwerk, cacao, voedings- en genotmiddelen, gedistilleerd, verfvaren, olie, ijzerwerk, gloeilampen, etc., etc., etc. Met krachtiger inspanning, betere organisatie, systematischer bewerking van de Indische markt en vooral met veel en veel meer reclame en wat minder geklaag over de sociale wetten, die van alles de schuld krijgen, zouden de 100 miljoen ongetwijfeld tot minstens 150 kunnen worden opgevoerd.

Voor dit optimisme vonden wij reden bij de beschouwing van die artikelen, waarvan de invoer door Nederland sinds 1913 ook percentsgewijze is toegenomen.

Maar alvorens deze te noemen, willen wij nog even stilstaan bij die artikelen, welke slechts een geringen achteruitgang vertoonen en die met de noodige inspanning misschien wel weer op het oude peil zouden zijn terug te brengen. Die artikelen zijn:

Biscuits.

	1913	1925	
totaal invoer ..	f 1.400.000	f 2.200.000	indexcijfer 170

Nederland ging achteruit van 783.000 KG. tot 581.000 KG., terwijl Australië vooruitging van 114.000 KG. tot 600.000 KG., niet omdat de Australische biscuits zooveel smakelijker of goedkoper zijn dan de Nederlandsche maar omdat Australië voortdurend voor verschillende producten reclame maakt en daaraan veel ten koste legt.

Indien de Nederlandsche biscuitfabrieken in Indië dezelfde reclamemiddelen toepasten, als in Nederland zouden zij zoowel op de Australische als op de Engelse concurrenten kunnen winnen. Ook de vrachtprijzen spelen hier een rol en het zou zeker en voor de Nederlandsche industrie en voor de Nederlandsche scheepvaart van belang zijn, indien door gemeenschappelijk overleg, de vrachtprijzen verlaagd konden worden van die artikelen, welke in Holland tot concurrerende prijzen kunnen worden voortgebracht.

Dranken.

	1913	1925	
			indexcijfer 165
a. gedistilleerd, incl. jenever, cognac, whisky	2.000.000	2.470.000	
b. geen gedistilleerd	3.800.000	9.860.000	
Totaal	5.800.000	12.330.000	

Ofschoon het invoercijfer van alle dranken te zamen belangrijk is toegenomen, ook als wij het invoercijfer van 1925 meten met het indexcijfer 165 en terugbrengen tot rond f 7.500.000, kan met genoegen geconstateerd worden, dat de invoer van gedistilleerd sterk is achteruitgegaan, hoofdzakelijk een gevolg van het afnemend jenevergebruik. Voor Nederland is dat een nadéel. In 1913 voerde Nederland ruim 1½ miljoen liter uit naar Oost-Indië, in 1925 slechts 700.000 liter.

De cognac daarentegen, welke voor 85 pCt. door Frankrijk wordt ingevoerd (in 1913 ging nog 29 pCt. via Nederland) heeft een indexcijfer van pl.m. 135 en ging dan ook slechts achteruit van 460.000 liter tot 380.000 liter.

Over bier en wijn hebben wij hierboven al een en ander opgemerkt en wij willen daaraan nog slechts toevoegen, dat het wijnverbruik in Indië in de oorlogsjaren sterk is verminderd door de hooge prijzen, doch sinds enkele jaren weer toenemend is. In 1925 werden 1.500.000 L. ingevoerd, tegen 1.300.000 L. in 1913. Vruchtensappen (siroop) worden hoofdzakelijk door Australië geïmporteerd (60 pCt.) ofschoon de invoer uit Nederland ook iets toenemende is nl. van 2500 fl. in 1913 tot 9000 fl. in 1925.

Wij zouden al te uitvoerig worden, indien wij even lang bleven stilstaan bij de vele artikelen, waarvan de invoerwaarde hoog genoeg is om een nadere beschouwing te rechtvaardigen en wij stippen daarom maar even aan, dat de Nederlandsche invoer van houtwerk, niettegenstaande de Japansche concurrentie, weinig verminderd is, die van wetenschappelijke instrumenten zelfs iets is toegenomen en die van juweelen wat is achteruitgegaan door de verminderde vraag naar dat laatste artikel. Van meer belang is nog het leer en leerwerk, waarvan de totale invoer is gestegen, hoofdzakelijk door het toegenomen gebruik van schoenen.

Leer en leerwerk.

	1913	1925	
totaal	f 1.800.000	f 3.800.000	indexcijfer 135

Het zoolléder komt hoofdzakelijk uit Australië, het fijne leder voor een belangrijk deel uit Nederland, dat vooral de laatste jaren goed kan concurreren. In leeren koffers en valiezen is Nederland achteruitgegaan van 45 pCt. tot 10 pCt. door de concurrentie van China en Japan en Engeland.

Daarentegen hebben de Nederlandsche schoenen zich vrij goed kunnen handhaven al is ook daar het percentage teruggelopen van 40 pCt. tot 38 pCt. door de mededinging van Zwitserland, Italië, Duitschland, Singapore, etc.

Ook van leeren drijfriemen leverde Nederland een belangrijk deel, nl. 65 pCt., doch in zadelmakerswerk kon het niet op tegen Amerika (30 pCt.), Engeland (20 pCt.), Duitschland-Japan (18 pCt.). Ook bij deze artikelen speelt reclame een rol van beteekenis en hierin blijft Nederland al te veel achter.

Van groote beteekenis voor ons land is ook de invoer van Machines en werktuigen.

	1913	1925	
totaal	f 26.000.000	f 27.200.000	indexcijfer 150

(inclusief machinerieën voor suikerfabrieken, landbouwwerktuigen en naaimachines).

De invoer was dus in 1925 gemeten met het indexcijfer pl.m. 8.000.000 lager dan in 1913, welke achteruitgang hoofdzakelijk een gevolg is van den minderen aankoop van fabriek- en stoomwerktuigen, landbouwwerktuigen en naaimachines (naaimachines liepen terug van f 1.100.000 tot f 700.000). Een gunstig teeken voor de economische ontwikkeling van Java

is ook dat zeker niet, al moet hierbij in aanmerking genomen worden, dat thans door de Indische machinefabrieken meer vervaardigd en gerepareerd wordt dan in 1913.

Het aandeel van Nederland in fabriek- en stoomwerktuigen is achteruitgegaan, nl. van 64 pCt. in 1913 tot 40 pCt. in 1925, waarbij genoteerd moet worden dat ook in 1913 een deel der machines uit Duitschland werd betrokken, dat zijn directen invoer zag toenemen van 15 pCt. tot 35 pCt. Engeland bleef op 15 pCt. staan. Afzonderlijk noemen wij hier de machinerieën voor suikerfabrieken, waarvan Nederland's aandeel zelfs is toegenomen.

Daarvan bedroeg de invoer in:

	1913	1925
Totaal	f 5.780.000	f 9.100.000
Nederland	64 pCt.	73 pCt.
Engeland	20 "	10 "
Duitschland	15 "	12 "

Waar Nederland wel in staat blijkt andere landen met haar suikermachinerieën uit de markt te houden, dank zij de voortdurende inspanning der Nederlandsche fabrikanten om t.d.a. de beste constructies te blijven aanbieden, zou het zeker niet uitgesloten zijn, dat een krachtige poging om terrein te winnen bij de levering van machines en werktuigen voor de andere landbouwindustrieën met gelijk succes werd bekroond.

Vooraf in landbouwwerktuigen is Nederland's aandeel beschamend klein, nl. 12 pCt. tegen 55 pCt. voor Duitschland en 30 pCt. voor Engeland.

Het aandeel in een zoo belangrijk artikel als *kunstmest*, (voornamelijk zwavelzure ammonia), is ook zeer gering. Als wij het groote bedrag zien, dat daarvoor wordt uitgegeven, begrijpen wij de herhaalde pogingen om in Indië met behulp van de beschikbare waterkracht, de stikstoffabricage ter hand te nemen, pogingen, welke tot nu zijn afgestuit op het groote kapitaal, dat daarvoor wordt vereischt.

Kunstmest.

	1913	1925	indexcijfer 100
Totaal	f 10.700.000	f 15.700.000	
Nederland ...	29 pCt.	15 pCt.	
Gr.-Britannië	58 "	28 "	
België e.a. ..	10 "	4 "	
Duitschland ..	—	8 "	
Ver. St. N.-A.	—	45 "	

In de oorlogsjaren zijn de Vereenigde Staten van Noord-Amerika de grootste importeurs geworden.

Dit is eveneens het geval met vele kleine artikelen als rekenmachines, schrijfmachines, etc.

Ten slotte:

Tabak. Het gebruik van tabak is in Oost-Indië sterk toegenomen, zowel in den vorm van pijptabak als in den vorm van sigaretten. Worden de sigaretten hoofdzakelijk ingevoerd door Hongkong en China, nl. 85 pCt., of voor een waarde van niet minder dan 5½ miljoen gulden, de gekorven tabak (voor een waarde van 4 miljoen gulden) komt voor 65 pCt. uit Nederland, wel een groote toename sinds 1913 toen aan gekorven tabak slechts voor ruim 7 ton werd ingevoerd. De eenige concurrent, dien Nederland hier ontmoet, is China, dat voor een waarde van bijna 1 miljoen gulden aan gekorven tabak importeert.

Van beteekenis is de toename van den invoer van bladtabak. Bedroeg deze in 1913 slechts 1½ ton, hoofdzakelijk uit Manilla, in 1925 werd voor 4,3 miljoen geïmporteerd, hoofdzakelijk uit China en de Ver. St. van N.-A., wel een bewijs van de ontwikkeling van de sigaren- en sigarettenindustrie in Nederlandsch-Oost-Indië.

De kleine achteruitgang van het Nederlandsch percentage in dit artikel verliest alle beteekenis door de geweldige toename van de consumptie.

Hebben wij hiermede de artikelen besproken, waarvan de Nederlandsche invoer percentsgewijze slechts weinig is gedaald, dan rest ons thans nog de aandacht te vestigen op die producten van de Nederlandsche

industrie, waarvan de afzet in N. O.-I. belangrijk is toegenomen. Helaas is het aantal dier artikelen zeer gering, maar het verschijnsel wijst er toch op, dat achteruitgang van den Nederlandschen import naar Indië zeker niet de nijverheidsproducten behoeft te treffen, welke in Nederland zelf worden vervaardigd en het bewijst opnieuw de mogelijkheid van succes op de O.-I. markt als de strijd tegen de concurrenten, maar met goed materiaal wordt gevoerd en krachtig wordt aangevat.

In de eerste plaats noemen wij dan de:

Melk- en melkproducten. Het verbruik van gecondenseerde melk is toegenomen van 2½ miljoen KG. tot 3,8 miljoen KG., van gestereliseerde melk van 1½ tot 2 miljoen liter.

Van de gecondenseerde melk leverde Nederland in 1913 30 pCt., van de gestereliseerde 34 pCt., terwijl deze cijfers in 1925 respectievelijk 34 pCt. en 46 pCt. waren, zoowel totaal als percentsgewijze dus een winst van beteekenis.

Een dreigende concurrent voor gecondenseerde melk is Australië, welke zijn invoer zag toenemen van 31.000 KG. tot 90.600 KG. ten koste van Engeland, Italië en Zwitserland, terwijl laatstgenoemd land zijn invoer van gestereliseerde melk zag toenemen van 32.000 liter tot 639.000 liter ten koste van Duitschland en Italië. Deze wijzigingen demonstreeren wel sterk de scherpe concurrentie op handelsgebied van de verschillende landen en de noodzakelijkheid om geen oogenblik te verslappen. Dan komen de

Electrische gloeilampen, waarvan Nederland 57 pCt. levert, terwijl ook in alle soorten electrische toestellen het percentage van ons land is gestegen. Zoowel in lampen als in toestellen is de eenige ernstige concurrent Duitschland.

Voorts is belangrijk toegenomen de invoer van Nederlandsche

Cacao. Werd dit product in 1913 nog niet afzonderlijk in de Statistiek vermeld, in 1925 had de invoer een waarde van meer dan 1 miljoen gulden, waarvan voor f 810.000 alleen uit Nederland. Hieronder is waarschijnlijk ook begrepen chocolade in allerlei vormen.

Verder *lijfolie en oljefolie*, waarvan in 1913 door Nederland geleverd werd ter waarde van ½ miljoen en in 1925 t.w.v. pl.m. 1 miljoen gulden of 90 pCt. van het totaal.

De invoer van klapperolie en katjangolie uit Singapore en Hongkong heeft opgehouden, door de bereiding van deze oliën in Indië zelf.

Ten slotte vele kleine artikelen als filterdoek, touwwerk, sigaren, brandewijn, margarine, diverse eetwaren, geneesmiddelen, groente en kaas, niet te vergeten, waarop door de Nederlandsche bevolkingsgroep speciaal prijs wordt gesteld.

En hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze beschouwing. Daaruit moet dus allereerst de conclusie getrokken worden, dat het geconstateerde verlies voor den Nederlandschen handel grootendeels een onvermijdelijk gevolg is van de opendeur-politiek, een politiek, welke de vrije concurrentie van alle natieën in de Nederlandsche gewesten toelaat en welke voor de overzeesche gewesten zelf een belangrijk voordeel is, daar hierdoor niet alleen de importgoederen tot den laagstmogelijken prijs worden aangeboden, maar ook wijl door den internationalen handel de toestrooming van vreemd kapitaal en vreemde ondernemers wordt bevorderd, noodzakelijk voor de economische ontwikkeling dier gewesten. De oorlog heeft het proces van internationalisering zeer versneld, doordat de verbinding tusschen Moederland en Kolonie tijdelijk verbroken was en het verstoorde handelsverkeer in Europa de industrieelen ertoe aanspoorde zelf nieuwe afzetgebieden op te zoeken, wat door het ontstaan van nieuwe scheepvaartverbindingen in de hand werd gewerkt.

Maar ook een andere, hoopvoller conclusie is uit het bovenstaande te trekken en wel deze, dat niettegen-

staande de concurrentie is verscherpt, niettegenstaande Oost-Azië met gunstiger productievoorwaarden thans verschillende artikelen tot lageren prijs kan invoeren, het afzetgebied in Nederlandsch-Oost-Indië zoo ruim is, dat voor de Nederlandsche industrie nog tal van goede kansen zijn weggelegd. Om daarvan ten volle gebruik te kunnen maken, zal het echter geboden zijn, dat de Nederlandsche industrieelen zich ernstiger gaan toeleggen op de bestudeering van de Indische markt en moeite noch kosten sparen om de concurrentie het hoofd te bieden. Men vergeete niet, dat indien de toestanden zich normaal blijven ontwikkelen, het afzetgebied in Nederlandsch-Oost-Indië steeds van grooter beteekenis wordt, waardoor de vraag naar ingevoerde en gunstig bekend staande merken voortdurend zal stijgen.

Door samenwerking van industrie, handel, scheepvaart en overheid valt hier voor Nederland nog veel te bereiken.

W. DE COCK BUNING.

HET INDIVIDUEELE STEMRECHT DER REGERINGS- VERTEGENWOORDIGERS OP DE INTERNATIONALE ARBEIDSCONFERENTIE.

Dr. E. van Raalte schrijft ons:

Kort geleden heeft men zich in sommige kringen ten onzent warm gemaakt over de vraag, of het al dan niet aanging, dat — gelijk ettelijke keeren geschied was — de beide Nederlandsche Regeeringsvertegenwoordigers in de Arbeidsconferentie te Genève in verschillende, in stee van in eensgezinde richting, hun stem hadden uitgebracht.

Dat in principe de Regeeringsvertegenwoordigers tot zulk een optreden het recht hebben, dat de regeling omtrent samenstelling, wijze van besluiten en stemmen, die het Vredesverdrag van Versailles bevat op het stuk der Arbeidsconferentie, zulk een bevoegdheid in het leven heeft geroepen, is niet voor bestrijding vatbaar. Immers art. 390 van genoemd tractaat luidt als volgt: „Chaque délégué aura le droit de voter individuellement sur toutes les questions soumises aux délibérations de la Conférence”. Oorspronkelijk, nl. in het Engelsche ontwerp, dat het uitgangspunt vormde voor de besprekingen, in 1919 te Parijs aan deze materie gewijd, stond er in den tekst het woordje „indépendamment”, dat later in de definitieve bepaling door „individuellement” vervangen is, waardoor nog duidelijker het individueel stemmen van elk der vier afgevaardigden, waaruit overeenkomstig art. 389 van het Verdrag van Versailles de nationale delegaties bestaan, naar voren kwam.

Valt een gebruik maken van de juridisch onomstootelijk vaststaande bevoegdheid ook logisch te verdedigen, past die figuur ooit in het kader van de in 1919 in het leven geroepen organisatie en ware toepassing van het recht der Regeeringsvertegenwoordigers om elk individueel hun stem uit te brengen, practisch goed te praten?

Wie zich behoorlijk rekenschap geeft van het zeer bijzondere karakter der Arbeidsconferenties, zal m.i. onmiddellijk moeten erkennen, dat een door de twee Regeeringsvertegenwoordigers van een land te kennen geven van uiteenlopende gevoelens heel wat minder vreemd is, dan menigen wellicht op het eerste gezicht zou meenen. Men vergeete toch niet, dat er een cardinaal onderscheid is tusschen de tot dusverre gebruikelijke internationale conferenties en de Arbeidsconferenties. Op eerstgenoemde bijeenkomsten verschijnen de deelnemers als gevolmachtigden der verschillende Gouvernemen ten en hun stem beteekent een moreel binden van hun land. Dit is echter geëenszins het geval in de Arbeidsconferenties, waarvan o.m. blijk geeft het feit, dat hier niet slechts de opvattingen van Regeeringen, doch ook van zekere volksgroepen hun organen hebben. De Arbeidsconferentie is meer een soort Parlement, en kan beschouwd worden

als een eerste begin van een zelfstandig orgaan voor internationale rechtsvorming, nl. op het gebied van arbeidsaangelegenheden. Heel duidelijk treedt dit aan den dag door de bepaling, dat door een Conferentie met $\frac{2}{3}$ meerderheid aangenomen conventies ter ratificatie aan de daarvoor in aanmerking komende organen van elk land moeten worden voorgelegd, ook dus bijv. aan het hiervoor dienende lichaam van den staat, welks Regeeringsafgevaardigden tot de tegenstemmers behoorden!

„Het is interessant” — zoo merkte een autoriteit op het gebied van de internationale arbeidsorganisatie als de Belgische Professor Mahaim op, toen hij in 1924 over dit onderwerp voordrachten hield voor de Academie voor Internationaal Recht — „het is interessant erop te wijzen, dat de individueele stemming den twee Regeeringsvertegenwoordigers permitteert niet steeds gelijk te stemmen, als zij geen instructies van hun Regeering hebben meegekregen”.

Een bestudeering van de beraadslagingen in Februari 1919 door de commissie voor de internationale arbeidswetgeving aan de kwestie van de representatie ter Arbeidsconferenties gewijd, laat zien, hoe men met voorbedachten rade ten slotte het besluit nam, dat de Regeeringen twee afgevaardigden zouden hebben, die, evenals de beide andere afgevaardigden eener delegatie (de vertegenwoordiger van de werkgevers en die van de werknemers), individueel zouden stemmen. Het was juist v. d. Velde, aan wien de Gouvernemen ten hun twee vertegenwoordigers te danken hebben, die er op wees, hoe zulk een representatie met de bevoegdheid, dat ieder individueel zou stemmen — in opzettelijke tegenstelling dus met het, aanvankelijk van Engelschen kant voorgestane stelsel om elke Regeering door één persoon te laten vertegenwoordigen onder toekenning van een dubbele stem aan zulk een vertegenwoordiger — ook nut kon hebben met het oog op landen, waar ten aanzien van de ter Conferentie aan de orde komende onderwerpen sterke verdeeldheid heerschte en waar zich ten dezen meerdere stroomingen onder het volk deden gevoelen.¹⁾

Zoowel dus het karakter van de Arbeidsconferenties, als de overwegingen, die geleid hebben tot de hier besproken voorschriften, kunnen een gebruik maken van de juridisch vaststaande bevoegdheid der Regeeringsvertegenwoordigers om individueel te stemmen, rechtvaardigen.

Rest de vraag of zulk een gang van zaken wensche lijk is. Dat hangt, dunkt me, geheel en al van de omstandigheden af. Natuurlijk zullen degenen, die door een Regeering naar de bijeenkomsten te Genève worden uitgezonden, ten aanzien van de daar aan de orde komende hoofdkwesties meestal één lijn volgen, die men aangegeven mag achten in de wijze, waarop het Gouvernement te voren de gebruikelijke vragenlijst, welke het naar aanleiding der agenda toegestuurd krijgt, beantwoord heeft. Normaliter zullen de beslissingen der twee afgevaardigden als uit één mond klinken. Wanneer er zich echter onverwachtsche vragen ter Conferentie voordoen, dan is er niets tegen, dat de Regeeringsvertegenwoordigers hier naar eigen inzicht handelen. Er kunnen echter ook nog andere factoren tot zulk een vrijheid van beweging aanleiding geven en soms zelfs wel nopen. Gesteld een Regeering wenscht juist elken schijn eener moreele binding te voorkomen, aangezien zij haar standpunt nog niet kan (wil) bepalen, dan zal zij er zeker geen been in hoeven te zien de afgevaardigden vrij te laten. En ten slotte zou het ook wel eens kunnen wezen, zij het bij wijze van hooge uitzondering, dat er in den lande en in den boezem van een bewind omtrent zekere ter

¹⁾ Zie Procès-verbaux, rapports et documents de la commission de la législation internationale du Travail, blz. 68—69.

Arbeidsconferentie aan de orde komende punten zulk een verschil van meening bestaat, dat het werkelijk aanbeveling zou verdienen door middel van de gouvernementele vertegenwoordigers de twee tegenover elkaar staande opvattingen tot uiting te doen komen. Zoodat dus niet slechts de hierboven aangegeven principiele, maar daarnaast ook praktische overwegingen een tweestemmig geluid der Regeeringsafgevaardigden zouden kunnen wettigen.

ARTIKEL 7, EERSTE LID, DER BOTERWET.

De heer F. J. Claes schrijft ons:

Niet zelden gebeurt het, dat wettelijke bepalingen, waaraan de beste beginselen ten grondslag liggen, in zulk een gebrekkigen vorm zijn gegoten, dat bij eene strenge opvatting der wet in hooge mate onaangename consequenties daaruit kunnen voortvloeien. Men moet dan maar het ongeluk hebben een buitengewoon ijverig controleerend ambtenaar te ontmoeten en het spel begint.

Eene zulke bepaling bevat art. 7, eerste lid, der Boterwet.

Dit artikel verbiedt margarine te leveren, indien niet op alle verpakkingen, of, is de waar onverpakt, op deze zelf het woord „Margarine” voorkomt in duidelijke letters van zoodanige afmeting en zoodanig aangebracht, als door den minister is bepaald. Het is voor ingewijden overbekend, hoe dit artikel in de practijk nu al sedert jaren veel onaangenaamheid aan den handel bezorgt, en toch blijven wij er nog steeds mede opgescheept.

Het zij verre van ons de strekking van dit artikel af te keuren. Integendeel, wij juichen deze strekking ten zeerste toe. Maar bij de formuleering is men zoo ongelukkig te werk gegaan dat het doel wel eens op onaangename wijze wordt voorbijgestreefd. Wat toch is het geval? Het bewuste artikel bedoelt te voorkomen, dat margarine wordt afgeleverd zonder dat daarbij den afnemer duidelijk blijke, dat het inderdaad margarine is. Daardoor is de mogelijkheid geheel uitgesloten, dat dit product misleidend als roomboter zal worden verkocht. Nu is de hiervoor geciteerde verbodsbepaling in hare algemeenheid ruimer gesteld, dan de bedoeling is. Een klant komt in een winkel en vraagt een pakje margarine. Het is warm weer, of de klant wenscht, zooals in 80 van de 100 keeren het geval is, het pakje margarine voor de buitenwereld niet als zoodanig erkend te zien, zoodra hij den winkel heeft verlaten. Hij vraagt dus aan den winkelbediende zoo vriendelijk te zijn, dit pakje margarine in te pakken. Deze mag nu aan dit verzoek niet voldoen, tenzij op die nieuwe verpakking wederom geheel conform het ministerieel besluit het woord „margarine” voorkomt. In dat geval is de klant niet voldaan. Hij wenscht juist naar buiten te verbergen, dat hij margarine met zich draagt. Reeds verschillende malen is proces-verbaal opgemaakt, omdat door een winkelbediende een pakje margarine, waarop dit woord 6 maal voorkwam, nog eens extra, ten gerieve van den klant, in een blank perkament papier werd verpakt. Tegen een dergelijke strafvordering valt geen verweer te voeren, en de winkelier waagt het niet de zaak voor den strafrechter te laten komen, omdat zoo vlug in het publiek geschermd wordt met grove woorden als misleiding, bedrog en dergelijke. Het resultaat is, dat hij met den ambtenaar van het openbaar ministerie de zaak schikt en... betaalt.

Ons is een recent geval bekend, waarin een firma in een dergelijk geval de straf met betaling van f 25 heeft moeten schikken, terwijl toch ieder normaal denkend mensch voelt, dat hier geen misdrijf werd gepleegd, al moge het volgens de letter der wet dan zoo heeten.

Nu moge men de zaak van weinig belang achten en van meening zijn, dat de klant toch wel margarine koopt, en overtuigd zal kunnen worden van de

redelijkheid, indien de winkelier voortaan aan zijn verzoek niet meer voldoet, doch dan houdt men geen rekening met de werkelijkheid. In de practijk is het tientallen maal voorgekomen, dat de klant in dat geval de margarine weigert met de mededeeling, dat hij dan ging naar een winkelier, die de wet in dit opzicht durfde overtreden. Wat of een winkelier nu doen kan? Hij geeft den klant het pakje margarine in zijne origineele verpakking en overrijkt hem daarnaast het blanke papier. Nu kan de klant zelf de margarine inpakken en gaat de winkelier vrij uit. Wie echter denken zou, dat hiermede de zaak is opgelost, vergist zich, want vooreerst vindt de klant het in hooge mate onplezierig, indien hijzelf zijn artikel moet inpakken. Maar bovendien wordt nu de klant zelf strafbaar, want hij vervoert margarine, die niet op alle verpakking het vereischte opschrift draagt en dit is bij art. 7, eerste lid, eveneens strafbaar. En nu moge men van meening zijn, dat een proces-verbaal in dit geval getuigenis zou afleggen van eene geweldige kleingeestigheid, die men toch bezwaarlijk bij een controleerend ambtenaar zal vinden, de mogelijkheid van verbaliseeren blijft bestaan. Wij vragen ons af, of de kleingeestigheid in dit laatste geval zooveel grooter zou zijn dan in het eerste.

De handel zit nu al jaren met deze bepaling opgescheept en zoo af en toe staat een ijverig controle-mensch op, inde wandeling genoemd „dienstklapper”, om proces-verbaal op te maken, met gevolg dat moet worden betaald.

Bij eene zoodanige strafzaak, waar het ten slotte gaat om muggenzifterij, komt dan te pas de rijks-zuivelvisiteur of een ander contrôle-ambtenaar; de chemiker die op het laboratorium het in beslag genomen monster onderzoekt; de ambtenaar van het openbaar ministerie, die een aanzegging opmaakt, dat in dit monster vetgehalten zijn aangetroffen, die niet van melk afkomstig waren (zulks met het doel om vast te leggen, dat ook werkelijk margarine werd afgeleverd); de deurwaarder, die deze aanzegging aan den pleger van het „misdrijf” moet beteekenen; de ambtenaar, die de dagvaarding moet opstellen; de deurwaarder, die deze dagvaarding moet uitbrengen; de ambtenaar op de griffie, die de schikking moet treffen, de gelden ontvangen en verantwoord; en naast deze allen de tobende winkelier, die tracht zijn misdrijf met geld af te koopen; en dat alles, omdat de winkelier aan het verzoek van den klant heeft voldaan en het pakje margarine, waarop het woord margarine reeds 6 maal voorkwam, onder de oogen van den klant in een blank papier heeft verpakt. Het wordt langzamerhand tijd dat art. 7, eerste lid, wordt herzien en dat in dezen toestand eindelijk verandering komt. De handel blijft anders blootgesteld aan de kleingeestige plichtsbetrachting van een of ander contrôle-ambtenaar, zonder dat daarvan ook maar eenig practisch nut het gevolg is.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE HERZIENING VAN HET FRANSCHE DOUANETARIEF.

Prof. B. Nogaro te Parijs schrijft ons:

In mijn vroegere beschouwingen over dit onderwerp¹⁾ heb ik ernaar gestreefd om de groote lijnen aan te geven van het ontwerp der tariefwet, hetwelk door de Kamer van Afgevaardigden is behandeld. Oogenschijnlijk huldigt dit ontwerp dezelfde principes, welke reeds worden aangetroffen in de wetten van 1892 en 1910, alsmede het stelsel van een dubbel tarief met een door het Parlement vastgesteld minimum, dat de uiterste grens vormt, waartoe de Fransche onderhandelaars concessies mogen doen. Doch uit sommige recente uitlatingen van den Minister van Handel blijkt, dat men zich voorstelt om op het ver-

¹⁾ Zie E.-S. B. nos. 592 en 597.

hoogde minimum zelf nog enkele reducties toe te passen na het afsluiten van tractaten met vreemde staten. Deze verandering van methode, welke zonder twijfel aan de hand is gedaan door den Directeur van den dienst der handelsverdragen, heeft ten doel om het eenvoudige systeem van een dubbel tarief te vervangen door een zeer gecompliceerd stelsel en zal er uiteindelijk op uitloopen, dat het minimumtarief zeer wordt verhoogd; want het meerendeel der belanghebbende producenten, onbekend met de motieven, welke de administratie zelf hebben kunnen bewegen om het minimumtarief voor bepaalde artikelen te verhoogen, vragen elk op hun beurt om van zulk een vermeerdering op gelijke wijze als anderen te mogen profiteren. Zoo zou per slot van rekening bij aanvaarding van het nieuwe minimumtarief, dat tarief wel een vermindering ondergaan voor enkele artikelen, maar over het geheel zou het stijgen tot een belangrijk hooger peil dan noodig is voor de bescherming van industrie en landbouw in Frankrijk.

Hoe dit zij, de discussie over de tariefwet is op het einde der vorige maand plotseling beëindigd als gevolg van een motie tot uitstel van de behandeling van het tarief zelf, d.w.z. van de lijst der invoerrechten.

De Minister van Handel heeft zich, uit vrees om in de minderheid te blijven, met deze motie vereenigd, welke hij overigens in dezen zin uitlegde, dat hij, nu de algemeene beraadslaging beëindigd was, geen bezwaar zag om het onderzoek van de lijst der invoerrechten artikel voor artikel te verdagen tot den 1en Juni. Intusschen heeft de voorsteller van de motie ter vermijding van misverstand uitdrukkelijk geconstateerd, dat hij deze opvatting van de zaak had, dat het onderzoek der artikelen moest worden voorafgegaan door een algemeene discussie over het tarief zelf, waaruit duidelijk zou moeten blijken: 1°. welke verhooging de nieuwe rechten zouden brengen, vergeleken met de thans bestaande rechten; 2°. welke werking de rechten op de kosten van levensonderhoud zouden hebben; 3°. of de meerderheid der goederenprijzen, zooals deze na invoering van het tarief zouden worden, wel in overeenstemming ware met het peil, waarop thans de geldprijzen zijn gestabiliseerd.

Overigens valt op te merken, dat de discussie, welke op 1 Juni heropend had moeten worden, nog niet is hervat; de Minister van Handel bepaalt zich tot het verstrekken van voorloopige inlichtingen aan de Commissies uit de Kamer en uit den Senaat.

Hoe dit zij, de Regeering heeft eindelijk besloten om sommige van de gevraagde inlichtingen te verstrekken. Zij heeft aan den rapporteur van de Commissie der Financiën, die op zijn beurt belast is om rapport over het wetsontwerp uit te brengen, een fragmentarisch en tendentieus overzicht gegeven ter vergelijking van de voorgestelde rechten in het ontwerp van de Regeering en in het ontwerp, dat is voortgekomen uit de Commissie der Invoerrechten, met de rechten, zooals deze thans bestaan, en de rechten van 1914. Dit overzicht zou moeten strekken om den indruk te geven, dat de voorgestelde rechten dikwijls van een lager percentage zijn dan die van 1914. Dezen indruk krijgt men inderdaad bij lezing van de eerste bladzijden van het overzicht, welke inzonderheid betrekking hebben op voedingsmiddelen, maar bij verdere lezing wijzigt zich deze indruk en komt men al heel gauw tot de conclusie, dat het voorgestelde percentage veel hooger is dan dat van vóór den oorlog. Zoo wordt het percentage voor parfumerieën verhoogd van 2 tot 12 of 15; voor vensterglas van 5½ tot 18; voor zuiver wollen kleeren van 13½ tot 25; voor leerwerk van 6 tot 20; voor fijne uurwerken van 7½ tot 20; voor stoommachines van 7 tot 16, respectievelijk van 12 tot 26; en ten slotte voor automobielen van 8,83 tot 47,6 pCt.

Maar feitelijk is deze vergelijkingsmethode niet

heelemaal juist, want ook al moge het waar zijn, dat voedingsmiddelen, vergeleken bij den toestand van vóór den oorlog, niet hooger belast zullen worden, zoo neemt zulks niet weg, dat het nieuwe tarief tegenover de bestaande regeling een belangrijke verhooging beteekent, welke het leven duurder zal maken. Zoo laat het zich voorzien, dat bijv. gedroogde groenten tot 6 pCt. van de waarde zwaarder belast zullen worden onder de nieuwe regeling, somtijds tot 10 pCt., en versch vleesch tot 8 pCt. Zelfs al neemt de tusschenhandel de verhooging der invoerrechten niet te baat om zijn prijzen op te zetten, zoo is het toch waarschijnlijk, dat de nieuwe invoerrechten de prijzen der voedingsmiddelen meer dan 10 pCt. zullen doen stijgen.

Met betrekking tot kleederen moet worden erkend, dat de textielindustrie geen verdere bescherming heeft gevraagd en dat ze zelfs heeft toegestemd in sommige verlagingen en afstand heeft gedaan van de haar in Aug. 1926 toegestane verhooging van rechten met 30 pCt., maar daartegenover moet worden opgemerkt, dat ze reeds zeer stevig beschermd was sinds 1892. De eindproducten echter zullen wel een hoogere bescherming genieten. In dit opzicht kan men eene verhooging der prijzen van 10 à 20 pCt. verwachten.

Met betrekking tot confectiegoederen is het moeilijk de gevolgen van het voorgestelde tarief te voorspellen, want het is onmogelijk om de tegenwoordige belasting, die uit evenveel posten bestaat, als er soorten van stoffen zijn, te vergelijken met het ontworpen tarief, dat onafhankelijk is van de rechten op gewezen stoffen. Niettemin is het vermoeden gewettigd, dat de prijzen der katoenen en wollen kledingstukken met ongeveer 5 à 15 pCt. zullen stijgen. Voorts mag men aannemen, dat de nieuwe rechten op hoeden een prijsstijging van 8 à 15 pCt., en die op schoenen eene stijging van 5 tot 15 pCt. zullen veroorzaken.

Deze schattingen berusten op de veronderstelling, dat het invoerrecht zijn volle werking en ook niet meer dan dat, op de prijzen zal uitoefenen. Voor de gewone gebruiksartikelen is dat ook inderdaad te verwachten, al blijft de vrees gewettigd, dat de werking hier zelfs nog sterker zal zijn.

Voor machines en chemische producten zal volgens het ontwerp eene aanmerkelijke verhooging van rechten, vergeleken met het vóór-oorlogspeil, plaats vinden. Verschillende dezer goederen worden thans door het algemeene tarief beschermd tegen de voornaamste concurrenten van Frankrijk. Bij gevolg is het volkomen logisch, dat, alvorens de protectie op te heffen, die voortspruit uit de toepassing van het algemeene tarief of van tusschentarieven, het minimumtarief worde aangepast bij de reële behoeften der Fransche nijverheid; want als gevolg van bijzondere omstandigheden, zooals de hooge prijzen van steenkolen, zijn er sommige belangrijke industrieën, met name de machine-industrie, die slechts hun tegenwoordige productie kunnen handhaven op voorwaarde, dat zij een bepaalde bescherming genieten, welke hen in denzelfden toestand brengt als de industrieën, die goedkoopere grondstoffen hebben of door andere omstandigheden worden begunstigd.

Dit wil intusschen geenszins zeggen, dat men op dit punt geheel met het nieuwe ontwerp accoord zou kunnen gaan. Immers, om enkele voorbeelden te noemen, worden de rechten op landbouwmachines verdubbeld; die op gasmotoren en enkele andere machines zullen worden opgevoerd tot 20, 30 en in sommige gevallen zelfs tot 50 pCt. van de waarde van het product.

Met betrekking tot elektrische apparaten is het moeilijk eene goede vergelijking te maken, omdat er een geheel nieuwe nomenclatuur is ingevoerd; daar, waar vergelijking mogelijk is, kan men zeggen, dat de verzwaring der rechten gemiddeld 10 tot 20 pCt. van de waarde der goederen belooft.

Niet overal zal men echter eene stijging der goederenprijzen kunnen waarnemen. Zoo is het bijv. zeer weinig waarschijnlijk, dat een prohibitief recht op automobielen ten volle in een verhoogden binnenlandschen prijs tot uitdrukking zal komen. Daarvoor toch is de concurrentie tusschen de Fransche producenten onderling veel te groot, hetgeen eene verhooging van den binnenlandschen prijs zal tegengaan.

Niettemin zal de prijsverhoging van industrieele producten, welke binnen zekere grenzen van het nieuwe tarief het gevolg zal zijn, als het ongewijzigd wordt aangenomen, en in nog sterkere mate de loonsverhoging, die door eene ongemotiveerde uitbreiding van de protectie mogelijk gemaakt zou worden, de prijzen der goederen dermate opdrijven, dat de eerste verhoging van 10 à 15 pCt., welke een rechtstreeksch gevolg van de toepassing van het nieuwe tarief zou zijn, noodwendig gevolgd zou worden door een tweede verhoging, die de prijzen 20 tot 25 pCt. zou doen stijgen, zoodat het indexcijfer voor kleinhandelsprijzen van 600 wellicht tot 750 zou oploopen.

Men mag de vraag stellen, of zulks in overeenstemming ware met het huidig peil van den franc. Per saldo kan men zeggen, dat door de voorgestelde tariefhervorming, zooals deze door bepaalde industrieele groepen wordt gewenscht, alles, wat tot dusverre in Frankrijk werd bereikt, weer op losse schroeven komt te staan: het evenwicht van het budget, de gunstige kaspositie van de schatkist, de stabilisatie van den franc op 124, de salarissen en loonen en de pensioenen.

Deze overwegingen maken in het bijzonder op de linker partijen in het Parlement grooten indruk. Naar het schijnt is echter ook de leider der Regeering er niet ongevoelig voor.

Dit alles beteekent nu weer niet, dat de geheele herziening van het tarief nagelaten zou moeten worden. De taak, waaraan zich de Kamercommissie voor de invoerrechten had gezet, had wel degelijk zijn: bepaalde industrieën, die zich sinds den oorlog zeer ontwikkeld hebben, zooals de machine-industrie, de electrische en de chemische nijverheid, en die reeds langen tijd tegenover verschillende andere landen verre boven het minimum tarief zijn beschermd, zouden op de basis van het huidige minimum tarief niet te helpen zijn bij het afsluiten van handelsverdragen. Men moet hier dus een voor alle partijen bevredigende formule vinden. Dat doet het thans aanhangig ontwerp niet en het is te vreezen, dat artikelsgewijze behandeling daarvan slechts zal leiden tot onredelijke opdrijving der rechten. Daarom ware het beter, indien de Regeering *tabula rasa* maakte en een geheel nieuw ontwerp indiende.

Weldra zullen wij kunnen zien, of deze laatste oplossing ten slotte niet zal worden gekozen.

DUITSCHLAND ONDER HET HERSTELREGIME.

II.

Dr. F. H. Repelius te Berlijn schrijft ons:

Het vraagstuk van de belegging der publieke gelden is — aldus de Generaal-Agent — nog immer niet op bevredigende wijze opgelost.

Ten aanzien van de Rijksgelden is men van een oplossing zelfs weer verder verwijderd geraakt. De Rijksteening van Februari 1927 toch bracht veel meer geld in de schatkist, dan onmiddellijk gebruikt kon worden, zoodat van de 270 millioen R.M. bedragende opbrengst van het gedeelte der leening, waarop publieke inschrijving was opengesteld, iets meer dan de helft bij de Golddiskontbank, de rest bij de Reichs-Kredit-Gesellschaft en de Seehandlung rentegevend werd uitgezet. In plaats dus van zijne kasgeldenbehoeften te dekken door de uitgifte van schatkistwissels — een handelwijze, waarvoor de positie van de geldmarkt in Februari uitermate gunstig was en waardoor overtollig geld van deze markt zou kunnen worden geabsorbeerd

— gaf het Rijk de voorkeur aan een beroep op de, reeds teekenen van overbelasting vertoonende, kapitaalmarkt. Het herstelde hierdoor den kunstmatigen toestand van de geldmarkt, waarbij de geldruimte op abnormale wijze werd vergroot en de effectiviteit van de politiek der Rijksbank werd geschaad.

Ten aanzien van de gelden der Spoorwegmaatschappij kan de Generaal-Agent een verbetering constateeren: tusschen deze onderneming en de Rijksbank is een overeenkomst getroffen, krachtens welke aanvankelijk tot het einde van het loopende jaar, het gedeelte van de gelden der Spoorwegmaatschappij, dat voor eenigen tijd beschikbaar is, van de Verkeerskreditbank naar de Golddiskontbank zal worden overgebracht. Hierdoor wordt een deel van de spoorweggelden gebracht van het door de Spoorwegmaatschappij gecontroleerde naar het zich in handen van de Rijksbank bevindende bankinstituut en aldus de zeggenschap van de centrale bank op de publieke en daarmede gelijk te stellen gelden versterkt.

Beide arrangementen zijn van tijdelijken aard, in verband met het transitoire karakter der Golddiskontbank. Waar de quaestie van het voortbestaan van deze bank in den laatsten tijd een onderwerp van discussie uitgemaakt heeft, moge aan de hand van de Rapporten van den Generaal-Agent en van den Commissaris bij de Rijksbank eraan worden herinnerd, dat deze bank oorspronkelijk was gedacht als een interimbank, die den exporthandel van een op goud gebaseerde geld-eenheid zou voorzien. Na de definitieve regeling van het Deutsche geldwezen door de bankwet van 30 Augustus 1924 was zij dus overbodig geworden; niettemin bleef zij aanvankelijk voortgaan met de verleenings van exportcredieten. Immers het bleek in verband met den gespannen toestand op de Deutsche geldmarkt raadzaam, de liquidatie van de Golddiskontbank, die in verschillende aan de totstandkoming van de bankwet voorafgegane documenten was voorzien, voorshands niet ter hand te nemen en zelfs den oorspronkelijken werkring van deze bank uit te breiden. Zoo verleende de bank steun aan den landbouw door overneming van door de Rentenbank-Kreditanstalt uitgegeven drie- tot vijf-jarige hypothecaire obligaties, heeft zij getracht overheveling van gelden van de geld- naar de kapitaalmarkt te bewerkstelligen door de uitgifte van drie maanden loopende promessen (Solawechsel) en heeft zij haar credietverleening uitgebreid door aankoop van wissels in R.M.. Door deze maatregelen heeft de Golddiskontbank ongetwijfeld bijgedragen tot de bevordering van den terugkeer van meer normale verhoudingen op de Deutsche geld- en kapitaalmarkt, terwijl door de genoemde arrangementen concentratie der publieke gelden wordt in de hand gewerkt; niettemin blijft het feit bestaan, dat de Rijksbank op deze wijze door bemiddeling van haar dochterinstelling werkzaamheden verricht, welke haar zelf niet zijn veroorloofd. De Rijksbank beschouwt dan ook deze regeling slechts als een gedeeltelijke en tijdelijke oplossing van het probleem van de publieke gelden.

De in het thans loopende hersteljaar door Duitschland te betalen som bedraagt 1500 millioen G.M.; op pagina 31 van dit tijdschrift werd medegedeeld, waarom zij, in afwijking van het oorspronkelijke Plan, op dit bedrag werd vastgesteld door een nieuwe overeenkomst tusschen de Commissie van Herstel en de Deutsche Regeering. Ten aanzien van de schadevergoedingsbetalingen zijn ditmaal slechts een tweetal nieuwe feiten aan te teekenen. In de eerste plaats de overeenkomst — ter vernieuwing van de op 31 Augustus 1927 aflopende regeling — tusschen den Generaal-Agent en de Spoorwegmaatschappij, krachtens welke de rentevergoeding over de door de laatste vooruitbetaalde bedragen van 6 op 5 pCt. wordt teruggebracht. Dit contract, indien niet opgezegd, zal stilzwijgend

worden gecontinueerd. Voorts is de overeenkomst der Ministers van Financiën van 14 Februari 1925, waarbij de verdeling der schadevergoeding tusschen de crediteurstaten werd vastgesteld, op 13 Januari 1927, gewijzigd, met terugwerkende kracht tot 1 April 1926, waardoor de maximale uitgaven voor militaire controle- en Rijnlandcommissies en die van de bezettingskosten worden verlaagd.

Verdeeling der betalingen, 1 Sept. 1926—31 Mei 1927
(in mill. G.M.)

	Frankrijk	Engeland	Vereenigde Staten	Italië	België	Overige Staten	Totaal
Leveranties in natura.....	268,0	—	—	56,0	36,9	51,1	412,0
Reparation Recovery Acts.....	49,7	164,7	—	—	—	—	214,4
Dienst der leening..	—	—	—	—	—	—	66,5
Bezettingskosten ..	37,2	14,7	—	—	2,6	—	54,5
Rechtstreeks overgemaakt.....	56,7	23,6	68,9	8,0	6,2	1,9	165,8
Intergeallieerde commissies ²⁾	—	—	—	—	—	—	8,0
Diversen.....	—	—	—	—	—	—	5,2
	412,4	203,1	68,9	64,0	45,9	53,0	927,1

Het totaalbedrag bevat 5,1 miljoen G.M. rentevergoeding aan de Spoorwegmaatschappij wegens door haar vooruitbetaalde bedragen, voor de rest is het in zijn geheel aan de buitenlandsche rechthebbenden overgemaakt. Een grooter gedeelte dan vroeger werd ditmaal in valuta getransfereerd, nl. de tegenwaarde van 449,3 miljoen G.M. of 48,73 pCt. van het totaal (tegen 35,35 pCt. gedurende het vorige hersteljaar). In dezen vorm werden overgemaakt de voor den dienst der Buitenlandsche Leening 1924 benodigde bedragen, de betalingen ingevolge de Reparation Recovery Acts en de overmakingen in valuta rechtstreeks aan de regeeringen der crediteurstaten, die ditmaal ruim 133 miljoen G.M. bedroegen. De betalingen binnen Duitschland geschieden weer hoofdzakelijk ter dekking van de kosten der bezettingslegers en ter betaling van de leveranties in natura; $\frac{2}{3}$ van de kosten der intergeallieerde commissies werden eveneens in R.M. betaald. De leveranties in natura bleven zich verder ontwikkelen. Ten aanzien van de levering van steenkolen aan Frankrijk is een regeling getroffen, waardoor ook hiervoor meer commercieele voorwaarden werden vastgesteld dan die, welke in het Verdrag van Versailles zijn neergelegd.

Het Rapport van den Commissaris voor de Deutsche Spoorwegen wijdt uitvoerige beschouwingen aan het kortgeleden gepubliceerde jaarverslag over 1926. Gedurende het eerste halfjaar daalden, door de destijds heerschende depressie, de ontvangsten beneden die van 1925; de ontvangsten uit het vervoer van passagiers bleven het gansche jaar vrij onbevredigend, de vrachtinkomsten stegen echter, gedeeltelijk door de staking der Engelsche mijnwerkers en gedeeltelijk door de verbetering der positie van Duitschland, boven die van de vorige jaren.

De totale ontvangsten der Spoorwegmaatschappij bedroegen 4,541 miljoen R.M. of slechts 3 pCt. minder dan in 1925; de exploitatiekosten 3,681 miljoen R.M., waarvan 457 miljoen R.M. voor de aanschaffing van kapitaalgoederen, 574 miljoen R.M. voor herstelbetalingen, zoodat de winst 286 miljoen R.M. bedroeg. Van het laatste bedrag werd 91 miljoen R.M. naar de wettelijke reserve overgebracht, 140 miljoen

¹⁾ Afwijkingen in de optellingen zijn te verklaren uit afrondingen en, wat het algemeen totaal betreft, uit het feit, dat dit cijfer ook de niet aan bepaalde crediteurstaten ten goede komende uitgaven van den Generaal-Agent (dienst der leening en alle onkosten) bevat.

²⁾ Commissie van Herstel, Bureau van den Generaal-Agent, Rijnland Commissie en Militaire Controle Commissie.

R.M. naar diverse reserves, 40 miljoen R.M. voor de betalingen van dividend op de preferente aandelen bestemd en de van het vorige jaar overgebrachte winst met 15 miljoen R.M. vergroot.

Voor de eerste helft van 1927 zijn de resultaten gunstig, het reizigersvervoer bleef weliswaar op de hoogte van 1926, doch het goederenvervoer was veel grooter dan in dat jaar, overtrof zelfs dat van 1925; een voorzichtige financieele politiek blijft echter noodig. Wijziging van de normale tarieven had, hoewel zulks wel in studie is genomen, niet plaats; de maatschappij ging voort met de uitbreiding van verschillende speciale tarieven in het belang van het Duitse economische leven.

De Trustee voor de industriele obligaties maakt melding van de verschillende administratieve moeilijkheden, die zich, zooals bij een dergelijk apparaat, onvermijdelijk is, hebben voorgedaan.

Noch van de Spoorwegobligaties, noch van de industriele obligaties heeft tot dusver verkoop door den Trustee plaats gehad.

De Commissaris voor de verpande belastingen bericht, dat het controlestelsel bij voortdoring goed functionneert. De maandelijksche stortingen hadden regelmatig plaats en op 1 September 1926 kon worden begonnen met de vorming van een reservefonds van 100 miljoen G.M., dat in geval van wanbetaling het eerst door den Generaal-Agent zal worden aangesproken. In het afgelopen fiscale jaar brachten de verpande belastingen 2405 miljoen G.M. op, terwijl een opbrengst van 1900 miljoen G.M. was geraamd en de bijdrage uit het budget voor de jaren, waarin het bedrag der schadevergoeding op 2500 miljoen G.M. is vastgesteld, 1250 miljoen G.M. bedraagt.

Evenals in vorige Rapporten kan de Generaal-Agent constateeren, dat Duitschland al zijn verplichtingen nakwam en dat de overmaking van de door dit land opgebrachte bedragen regelmatig en zonder invloed op de stabiliteit van de Mark plaats vond. Hij zegt in zijn conclusie, dat de ervaring van de maanden, waarover dit Rapport zich uitstrekt, opnieuw den nadruk legt op de opvatting, die aan het Plan der Experts ten grondslag ligt, nl. dat al hetgeen in het belang van Duitschland zelf verricht wordt, ook in het belang van het Plan geschiedt: „The relations of good faith and mutual understanding that have prevailed since the beginning of the Plan, and the continuing interest of the German Government and the creditor Governments in its regular progress, provide the strongest foundation for its further development.”

ONTVANGEN:

Handleiding voor Arbiters, door Mr. W. Nolen, Advocaat. 's-Gravenhage, 1927; Boekhandel v.h. Gebr. Belinfante. Tweede druk.

Van Anthropogeografie tot Sociografie, door Dr. H. N. ter Veen. Openbare les, gehouden bij de aanvaarding van het lectoraat in de landbeschrijving en de sociale en economische aardrijkskunde aan de gemeentelijke universiteit van Amsterdam op Woensdag 15 Juni 1927. Groningen, 1927; Firma P. Noordhoff.

Rechtspraak in belastingzaken door de raden van beroep. Verslag der commissie voor de rechtspraak in belastingzaken. Purmerend, Juni 1927; J. Muusses.

De Java-Suikerindustrie en hare beteekenis voor Land en Volk, door Mr. J. J. Tichelaar. Soerabaia, z.j.; Algemeen Syndicaat van Suikerfabrikanten in Nederlandsch-Indië.

Etablissement des réfugiés bulgares. Troisième rapport du Commissaire de la Société des Nations. Genève, 1927; Société des Nations.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 27 Juni 1927.

Table with columns: Activa, Binnel. Wis-sels, Prom., enz. in disc., Papier o. h. Buitenl. in disconto, Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel., Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp., Op Effecten, Op Goederen en Spec., Voorschotten a. h. Rijk, Munt en Muntmateriaal, Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfonds, Gebouwen en Meub. der Bank, Diverse rekeningen, Passiva, Kapitaal, Reservefonds, Bijzondere reserve, Pensioenfonds, Bankbiljetten in omloop, Bankassigntatiën in omloop, Rek.-Cour. saldo's, Diverse rekeningen.

Table with columns: Beschikbaar metaalsaldo, Op de basis van 1/5 metaaldekking, Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.

Table with columns: Data, Goud (Munt, Muntmat.), Circulatie, Andere opeischb. schulden, Beschikk. Metaal-saldo, Dekkingsperc., rows for dates 27 Juni '27 to 25 Juli '14.

Table with columns: Data, Totaal bedrag disconto's, Schaalkist-promessen rechtstreeks, Beleeningen, Papier op het buitenl., Diverse rekeningen, rows for dates 27 Juni 1927 to 25 Juli 1914.

1) Op de basis van 1/5 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHIE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Table with columns: Data, Metaal, Circulatie, Andere opeischb. schulden, Discont., Div. rekeningen, rows for dates 28 Mei 1927 to 5 Juli 1914.

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Table with columns: Data, Goud, Zilver, Circulatie, Andere opeischb. schulden, Beschikk. metaal-saldo, rows for dates 25 Juni 1927 to 27 Juli 1914.

1) Sluitpost activa. 2) Basis 2/5 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Table with columns: Data, Metaal, Circulatie, Currency Notes (Bedrag, Bankbilj., Gov. Sec.), rows for dates 22 Juni 1927 to 23 Juli 1914.

Table with columns: Data, Gov. Sec., Other Sec., Public Depos., Other Depos., Reserve, Dekkingsperc., rows for dates 22 Juni '27 to 22 Juli '14.

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Table with columns: Data, Goud, Waarvan in het buitenl.), Zilver, Te goed in het buitenl., Wissels, Waarv. op het buitenl., Beleeningen, rows for dates 23 Juni '27 to 23 Juli '14.

Table with columns: Data, Buit.gew. voorsch. afd. Staat, Schatkistbiljetten, Diver-sen, Circulatie, Rekg. Courant (Particulieren, Staat), rows for dates 23 Juni '27 to 23 Juli '14.

1) Waarvan beschikbaar 463 miljoen. 2) In disconto genomen wegens voorsch. v. d. Staat aan buitenl. regeeringen. 3) Sluitpost activa.

worden. Een uitzondering hebben sommige fondsen gemaakt, waarontrent bepaalde berichten ter beurze zijn verspreid, of waarvan men een bepaald ontwikkelingsgang verwachtte. Zoo werden aandeelen Glanzstoff gekocht in verband met de onderstelling, dat een overeenkomst met de Kodak Mij. tot stand zou zijn gekomen, terwijl aandeelen Mitteldutsche Kreditbank uit de markt werden genomen op oncontroleerbare geruchten omtrent pogingen tot het verkrijgen van de meerderheid der aandeelen door belanghebbenden. Als geheel echter was de beurs kalm en weinig veranderd.

Te Parijs is weliswaar een iets grootere levendigheid op te merken geweest, doch ook hier is de affaire gering gebleven. Daarentegen was de stemming gedeceideerd gunstig. Het schijnt, dat men in financiële kringen niet alleen voldoende vertrouwen koestert in de maatregelen van de tegenwoordige regeering, doch dat men ook optimistisch gestemd is aangaande den levensduur van het gouvernement. Vooraan stonden bankaandeelen, doch ook verschillende industriële maatschappijen hebben de vruchten kunnen plukken van de goede opvattingen omtrent de toekomst.

Te Londen is de handel bijzonder stil geweest. De afdeling voor beleggingsfondsen was over het algemeen vast, in het bijzonder echter voor 5 pCt. War Loan. Voor het overige heeft de beurs geen opmerkelijke bijzonderheden naar voren gebracht. Men beschouwt den toestand van de geldmarkt als kalm en verwacht geen groote wijzigingen in de naaste toekomst. Wat de verschillende aandeelen betreft, heeft alleen de omvangrijke handel in aandeelen British Celanese de aandacht getrokken. Voor het overige zijn de aandeelen in cultuurondernemingen medegegaan met de wijzigingen in de prijzen der producten en hebben de industriële soorten een rustig voorkomen gehad.

Te New York heeft de markt hier en daar enkele teekenen van vermoeidheid getoond. Deze werden hoofdzakelijk toegeschreven aan het feit, dat de beleggingsmarkt niet meer geneigd blijkt groote bedragen aan nieuwe uitgiften op te nemen, waarmede een geringe daling van het koerspeil voor beleggingsfondsen verband heeft gehouden. Ook heeft het de aandacht getrokken, dat de bedrijvigheid in de staalnijverheid is ingekrompen, doch aan den anderen kant heeft men hieruit geen gevolgtrekkingen voor de toekomst gemaakt, omdat het bekend is, dat automobielfabrikanten bezig zijn verschillende modellen hunner voertuigen te wijzigen, in verband waarmede de fabricatie op het oogenblik eenigszins is verminderd.

Ten onzent is de markt eveneens rustig geweest, terwijl de grondtoon vast kon worden genoemd. Zooals gewoonlijk, is dit niet tot uiting gekomen in de afdeling voor *beleggingsfondsen*, voornamelijk, omdat de geldmarkt vrijwel onveranderd is gebleven en andere invloeden hier geen uitwerking hebben gehad. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 105¹¹/₁₆, 105¹/₂, 105⁹/₁₆; 4¹/₂ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 100¹/₁₆; 4¹/₂ pCt. Ned.-Indië 1926: 97⁷/₈, 98, 97¹⁵/₁₆; 5 pCt. Brazilië 1903 £ 100: 83³/₄, 83¹/₂, 81¹/₂; 5 pCt. Brazilië 1913 £ 20—100: 72³/₄, 72¹/₂, 73, 72³/₄; 8 pCt. Sao Paulo 1921: 106¹/₂, 106³/₈, 106¹/₁₆.

Daarentegen is een opmerkelijke verbetering ingetreden voor *suikeraandeelen*. Eensdeels was dit het gevolg van de verbeterde noteringen voor Cubasuiker en de berichten omtrent een voorgenomen restrictie, ook van den aanstaanden Cuba-oogst. Anderdeels heeft het feit, dat de maalresultaten van sommige Indische fabrieken zeer gunstig zijn geweest — ten deele in verband met het gebruiken van een nieuwe rietvariëteit — vrij groote kooporders in de markt gebracht. Afgescheiden van de algemeen gunstige tendens, waren aandeelen H.V.A. in het bijzonder gevraagd, nu de termijn, waarin zoowel slotdividend als claim verzilverd kunnen worden, snel nadert. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 173¹/₂, 175¹/₄, 176¹/₄, 174; Handelsverg. Amsterdam: 789, 798¹/₂, 814, 809¹/₂; Javasche Cultuur Mij.: 391, 392, 390; Kalibagor: 430, 429, 434; Moormann: 435, 444¹/₂, 442; Ned.-Ind. Suiker Unie: 281, 279, 275; Poerworedjo: 135¹/₂, 134¹/₄, 136¹/₂, 133³/₈; Sindanglaet: 445¹/₂, 450; Suiker Cultuur Mij.: 298, 303, 308¹/₂; Tjepper: 805, 791, 809¹/₂, 750 (ex div.); Tjoekir: 580, 594, 590; Watoctoelis Poppoh: 870, 900, 908.

Ook de *rubbermarkt* was opgewekt van toon. Na de lusteloze stemming, welke de vorige week overheerschend is geweest, zijn de realisaties tot staan gekomen en heeft ook de prijs van het product een vrij sterke verbetering kunnen ondergaan. Hierbij kwam de omstandigheid, dat men voor de achter ons liggende berichtweek een vermindering van de voorraden te Londen verwachtte, welke verwachting inderdaad is verwezenlijkt. Over de geheele linie kwamen

aanmerkelijke koersstijgingen voor, welke op enkele dagen gepaard zijn gegaan met groote omzetten. Amsterdam Rubber: 290, 296, 303, 297¹/₂, 302¹/₄; Deli Batavia: 233, 244¹/₄, 242¹/₂; Gogo Niti: 360, 371, 350 (ex div.), 348; Hessa Rubber: 434¹/₂, 436, 437¹/₂; Indische Rubber: 330¹/₂, 346, 343; Java Caoutchouc: 195, 207¹/₄, 202¹/₄, 202¹/₂; Kendeng Lemboe: 403, 407, 411¹/₂; Majang landen: 339, 349, 355, 351; Ned.-Ind. Rubber & Koffie: 337¹/₂, 339; Oost-Java Rubber: 329, 337, 340; R'dam Tapanoeli: 144¹/₂, 150¹/₂, 146¹/₄, 149; Serbadjadi: 288¹/₂, 291, 304¹/₂, 293, 301¹/₂; Sumatra Caoutchouc: 271, 261, 285¹/₄, 285; Sumatra Rubber: 334, 348, 343; Ver. Ind. Cultuur Ondernemingen: 181¹/₂, 191¹/₂, 189¹/₂; Intercontinental Rubber: 12, 12⁷/₁₆, 12¹/₄.

In aansluiting aan dezen gang van zaken was ook de *tabakmarkt* gunstig gestemd. Toch zijn de verschillen hier veel geringer gebleven, met uitzondering van aandeelen in Java-ondernemingen, waarvoor goede vraag heeft bestaan. Uit den aard der zaak echter was hier de handel tamelijk gering, omdat van deze soorten niet veel materiaal aan de markt komt. Arendsburg: 616, 619¹/₂, 620; Besoeki Tabak: 490, 495, 505, 510; Deli Batavia: 484, 480, 484; Deli Mij.: 453¹/₂, 450, 452¹/₂; Oostkust: 238³/₄, 244¹/₂, 241¹/₄; Senembah: 442¹/₂, 448¹/₂, 446¹/₄.

In *petroleumaandeelen* is de stemming minder geanimeerd geweest, althans voor zoover het hoofdfonds betreft. De mededeelingen, in de algemeene vergadering gedaan, schijnen hier en daar den indruk te hebben gewekt, dat de mededinging met de kunstmatige benzine onaangename gevolgen voor de Koninklijke zou kunnen medebrengen, in verband waarmede velen er blijkbaar de voorkeur aan hebben gegeven, hun bezit te realiseeren. Tegen het slot der berichtweek echter is eenige steun in de markt gekomen. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 356, 349¹/₄, 347; Kon. Petroleum Mij.: 375¹/₄, 371, 365, 366¹/₂; Perlak Petr.: 65¹/₂, 65, 64, 62; Pseudawa: 16, 16¹⁵/₁₆, 15¹/₁₆; Marland Oil: 35¹/₁₆, 34¹/₂, 31¹/₄.

Scheepvaart aandeelen hebben over het algemeen bij een stille markt een opgewekt verloop gehad. De berichten van de vrachtenmarkt hebben in de afgelopen berichtperiode gunstig geluid, zoodat hier en daar eenig materiaal werd opgenomen. Holland-Amerika Lijn: 67¹/₄, 71, 74¹/₂, 76; Java-China-Japan Lijn: 118¹/₄, 127¹/₄, 127¹/₄; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 91¹/₂, 94, 93¹/₂; Ned. Scheepvaart Unie: 185¹/₂, 187¹/₂, 184, 186; Nievelt Goudriaan: 113¹/₂, 115¹/₄, 114; Stoomvaart Mij. Nederland: 175, 177¹/₄, 178, 177¹/₂.

Van *industriële aandeelen* hebben de meeste binnenlandse soorten een goed verloop gehad. Vooral van kunstzijde aandeelen valt dit op te merken, hetgeen grootendeels in verband heeft gestaan met den gang van zaken in Duitschland; ten minste voor zoover het de desbetreffende fondsen betreft. Aandeelen Philips bewogen zich eenigszins op den achtergrond bij weinig veranderde noteringen. Voor aandeelen Jurgens bestond eenige vraag. Centrale Suiker Mij.: 115¹/₂, 114¹/₂, 114¹/₄; Hollandia Melkprod.: 109, 106, 102¹/₂, 102; Holl. Kunstzijde Ind.: 113¹/₂, 117¹/₂, 118¹/₂; Jurgens: 171¹/₄, 172¹/₂, 173¹/₄, 174¹/₄; Maekubee: 105¹/₂, 111¹/₂, 113, 111¹/₂; Ned. Kunstzijdefabriek: 318, 329¹/₂, 325¹/₂; Philips Gloeilampenfabriek: 428, 429¹/₄.

Mijnaandeelen hebben een onregelmatig verloop gehad. Terwijl de handel in de meeste soorten vrijwel tot stilstand is gekomen, ontstond levendige belangstelling voor aandeelen Boeton en voor de claims dezer aandeelen. Aanvankelijk was de stemming hier lusteloos, doch langzamerhand verbeterde de tendens en tegen het slot der berichtweek — tevens de laatste dag, waarop de claims verhandeld konden worden — werden hogere koersen bereikt. Alg. Exploratie Mij.: 65¹/₂, 66¹/₂, 64¹/₄; Boeton Mijnbouw Mij.: 136, 139¹/₂, 143¹/₄, 142¹/₂; Müller & Co.'s Mijnbouw Mij.: 78¹/₂, 77, 77¹/₄; Redjang Lebong: 163¹/₄, 162, 161¹/₄; Singkep Tin Mij.: 505, 512, 505, 502.

Bankaandeelen waren rustig, doch vrij vast. Amsterdamse Bank: 170¹/₄, 169¹/₂, 170¹/₂; Holl. Bank voor Zuid-Amerika: 73¹/₄, 74¹/₄, 75; Incasso Bank: 123¹/₂, 124¹/₄, 124¹/₄; Koloniale Bank: 245¹/₂, 248, 249⁷/₁₆; Ned.-Ind. Handelsbank: 179, 177¹/₂, 169¹/₂ (ex div.), 169¹/₂; Ned. Handel Mij. (C. v. A.): 161, 160¹/₂, 161; R'damsche Bankverg.: 86¹/₂, 86¹/₄, 86¹/₂; Twentsche Bank: 137, 139, 138, 139.

De *Amerikaansche markt* bereikte een iets lager peil, in overeenstemming met de aanwijzingen van Wallstreet. Anaconda Copper: 89¹/₄, 88, 84⁹/₁₆; Studebaker: 51¹/₄, 50, 49¹/₂, 50¹/₂; United States Steel Corp.: 122¹/₂, 121¹/₂, 123; Atchison Topeca: 179¹/₂, 178¹/₄, 177; Baltimore & Ohio: 117¹/₄, 119; Erie: 52¹/₄, 51¹/₄, 51¹/₂; St. Louis & San Francisco: 117¹/₂, 116¹/₄, 114¹/₄; Southern Pacific Cy.: 115¹/₂, 116¹/₄; Wabash Railway: 75¹/₄, 76⁵/₁₆, 74⁷/₁₆.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

28 Juni 1927.

Tarwe. De tarwemarkten zijn in de afgelopen week al buitengewoon lusteloos geweest; slechts zeer weinig zaken kwamen tot stand en als gevolg daarvan toonen de prijzen bijna overal een neiging tot afbrokkelen. Eenerzijds waren de berichten over de oogsten, zoowel in de Vereenigde Staten als in Canada, goed, ofschoon het oogsten hier en daar door regen vertraagd werd, anderzijds begint het weer in Noord-West-Europa aanleiding te geven tot bezorgdheid. Dit is voornamelijk het geval met den oogst in Duitschland en ons land. Het weer gedurende de periode van de vruchtzetting, is allesbehalve gunstig en de mogelijkheid, dat de vorige kleine oogst wederom door een kleinen oogst gevolgd zou worden, is niet uitgesloten. Deze omstandigheid is het waarschijnlijk geweest, die een kentering in de flauwe stemming teweegbracht en van Maandag op Dinsdag zijn de prijzen in de meeste markten wederom gestegen. Ook in de exportmarkten, waar evenwel een deel van deze prijsverhoging op de zeer plotseling sterke stijging van maïs moet worden teruggevoerd. Per saldo daalde de Julitermijn te Chicago van 146½ tot 141½, doch de Septembertermijn slechts van 142½ tot 140½. In Winnipeg bedraagt de daling slechts 2½ d.c. voor Juli en 1½ d.c. voor October. In Argentinië zijn de prijzen ook afgebrokkeld, doch ook hier is per saldo het prijsverschil niet groot, vergeleken bij een week te voren. Argentinië speelt op het oogenblik evenwel geen bijzonder groote rol, daar de verscheppingen van tarwe van dit land aanzienlijk zijn afgefallen en waarschijnlijk niet zeer groot meer zullen worden. Na de kleine verscheppingen van een week geleden, zien wij deze week evenwel weer aanmerkelijk grootere wereldverscheppingen, wat op zichzelf wederom een reden was voor handelaren en meelfabrikanten in Europa om af te houden.

Maïs. De berichten van Argentinië zijn er niet naar om de markten vast te maken, aangezien de export van maïs van dit land de vorige week het abnormale cijfer bereikte van ca. 250.000 tons. Volgens de overgeseinde opgaven, is niettegenstaande deze enorme verscheppingen, de voorraad in de havens nog 20.000 tons toegenomen, wat wel aangeeft hoe sterk de oogstbeweging daar op het oogenblik is. Een officieel bericht van de Argentijnsche regering geeft als schatting voor den oogst van dit jaar aan 8.150.000 tons, tegen een vroegere schatting van 7.500.000 tons. De eindschatting van den vorigen oogst, die tot nog toe de grootste was, dien Argentinië ooit gehad heeft, was 7.187.000 tons. Wat maïs betreft, is dus Argentinië wel bezig alle records te breken. Niettegenstaande deze enorme verscheppingen, waren de vrachten in Argentinië flauw en als men ziet, wat er in de afgelopen week aan graan van de verschillende exportlanden verscheept is en dan tevens overal hoort van flauwe vrachtenmarkten, dan kan men niet zeggen, dat de toekomst er voor de reeders zeer roos-

kleurig uitziet, aangezien het niet aan te nemen is, dat de graanverscheppingen op dezelfde basis zullen doorgaan.

Geheel tegenovergesteld aan de Argentijnsche berichten, zijn die van Noord-Amerika, waar de nieuwe oogst geen vorderingen maakt en een particuliere ongunstige raming te Chicago plotseling een verhoging van ca. 6 d.c. per bushel veroorzaakte. Terwijl maïs voor Julilevering van 100% tot 94% was teruggelopen, sluit de markt op 27 dezer weder op 100%. Merkwaardig is evenwel, dat tegelijkertijd de zichtbare voorraad van maïs in de Vereenigde Staten vrij aanzienlijk is toegenomen, iets wat in dezen tijd van het jaar zeer ongewoon is. De vorige oogst van maïs was weliswaar klein, maar blijkt toch voldoende te zijn. Volgens de verwachtingen zou de nieuwe oogst evenwel de kleinste zijn van de laatste 20 jaar, wat natuurlijk, indien het uitkwam, wel een reden is voor zeer hoge prijzen gedurende het volgende seizoen. Bij de verscheppingen van La Plata vinden wij ca. 10.000 tons naar de Vereenigde Staten, hetgeen dan het begin zou zijn van de verscheppingen van de Zuidelijke naar de Noordelijke maïsrepubliek. Het is evenwel de vraag of deze verscheppingen naar de Vereenigde Staten niet ten slotte bestemd zijn voor Canada, ofschoon het natuurlijk ook zeer wel mogelijk is, dat de Staten zelf een hoeveelheid van de La Plata maïs zullen opnemen. Dit zou natuurlijk voor de Argentijnsche markt een groot versohil maken, vooral waar de vraag in Europa zeer levendig blijft al konden de prijzen in de meeste markten in de afgelopen week niet stand houden. Disponibele maïs, vooral in België en Holland, werd evenwel nog grif gekocht tot zeer hoge prijzen, terwijl de prijzen in de Engelsche markt weliswaar veel lager zijn, doch ten slotte nog hooger dan gevraagd wordt voor maïs gedurende deze of de volgende maand af te laden. De Hamburgsche markt is zeer kalm en toont weinig belangstelling, doch de prijzen zijn daar toch nog geenszins ingestort.

Het aanbod van Zuid-Afrika blijft voortduren en er is nu en dan een ander verhandeld. Vooral Engeland toont belangstelling voor deze maïs, doch voorloopig nog slechts in beperkte hoeveelheden, aangezien de prijs zich nog te veel boven dien van La Plata maïs verheft.

De zaken in Donaumaïs zijn weinig levendig. Waar de prijzen voor La Plata maïs terugliepen, werden die voor Donaumaïs gehandhaafd en het gevolg is, dat er, althans naar deze streken, zeer weinig zaken tot stand kwamen. Het schijnt, dat men Donau-opwaarts nog steeds goede prijzen voor deze maïs betaalt en onder die omstandigheden ziet het er niet naar uit of er naar West-Europa groote kwantiteiten zullen worden afgeladen.

Gerst. De belangstelling begint zich meer en meer te concentreren op den nieuwen oogst van de Donaulanden, die tamelijk ruim aan de markt is. De oogst van gerst is daar namelijk begonnen onder goede omstandigheden en belooft goed te zullen worden. Onder invloed hiervan zijn de meeste markten terughoudend voor spoedig leverbare

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Juli	Maïs Juli	Haver Juli	Tarwe Juli	Maïs Juli	Lijnzaad Juli
25 Juni '27	140 ³ / ₈	94 ³ / ₈	45 ¹ / ₂	12,40 ¹	6,50 ¹	16,40 ¹
18 „ '27	145 ³ / ₈	100 ³ / ₈	48 ³ / ₈	12,35	6,45	16,20
25 Juni '26	134 ³ / ₈	68 ³ / ₈	39 ¹ / ₄	13,15	6,70	17,05
25 Juni '25	152 ¹ / ₈	102 ¹ / ₈	46	13,55	8,95	20,25
25 Juni '24	114 ³ / ₈	93 ¹ / ₂	50 ¹ / ₂	13,05	8,05	21,65
20 Juli '14	82	56 ³ / ₈	36 ³ / ₈	9,40	5,38	13,70

1) Augustus.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	27 Juni 1927	20 Juni 1927	28 Juni 1926
Tarwe (Hardwinter II) .. ¹	15,40	15,75	15,75
Rogge (No. 2 Western) .. ¹	12,75	13,25	11,25
Maïs (La Plata)	174,50	175,—	168,—
Gerst (48 lbs. malting) .. ²	240,—	241,—	195,—
Haver (Canada 3)	12,50	13,—	10,85
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) .. ¹	12,15	12,10	12,10
Lijnzaad (La Plata)	369,—	374,—	367,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	19/25 Juni 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	19/25 Juni 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	1927	1926
Tarwe	20.551	1.068.343	651.787	1.100	34.165	7.568	1.102.508	659.355
Rogge	22.697	200.050	119.863	—	100	596	200.150	120.459
Boekweit	—	10.094	11.765	—	67	705	10.161	12.470
Maïs	21.206	632.586	429.799	835	98.402	49.886	730.988	479.685
Gerst	3.991	222.596	159.550	—	6.529	6.815	229.125	166.365
Haver	5.556	98.286	97.074	—	2.728	2.165	96.014	99.239
Lijnzaad	4.774	131.401	117.622	1.252	123.140	118.263	254.541	235.885
Lijnkoek	1.420	86.789	116.430	—	—	—	86.789	116.430
Tarwemeel	2.323	59.073	33.877	1.277	19.654	6.546	78.727	40.223
Andere meelsoorten	—	7.486	7.489	—	—	—	7.486	7.489

gerst, aangezien de prijzen in verhouding tot die voor latere levering nog steeds zeer hoog zijn, al zijn zij ook niet onaanzienlijk teruggelopen. Er is in den laatsten tijd tamelijk veel gerst verscheept van Noord-Amerika, maar verleden week waren de verschepingen klein, met het gevolg, dat de totaalverschepingen ook gering waren. Ook wat gerst betreft, hangt zeer veel af van den nieuwen oogst in Duitschland, maar bovenal dienen de prijzen voor de varkens te verbeteren, wil men op den duur betere vraag kunnen verwachten. De uitzaai van gerst in Canada wordt door de Northwestern Grain Dealers Association geschat op 2.612.000 acres tegen verleden jaar 3.037.000 acres, welke belangrijke reductie ontegenzeggelijk haar invloed zal doen gelden. Veel hangt af van wat Rusland voor West-Europa zal beschikbaar hebben, doch dienaangaande ontbreken alle betrouwbare gegevens.

Haver. De raming van de bezaaide oppervlakte van haver in Canada van bovengenoemde Association is bijzonder groot, namelijk 11.029.000 acres tegen verleden jaar 7.491.000 acres. Niettegenstaande dit hebben de haverprijzen tamelijk goed weten stand te houden in de Noord-Amerikaansche markt, maar in Europa is de vraag zeer onbevredigend geweest en de importeurs kunnen hun vroegere inkoop niet dan met een verlies van de hand doen. De verlaging der vrachten heeft vooral ook op dit artikel haar invloed doen gelden.

SUIKER.

De verschillende suikermarkten waren de afgelopen week wat beter gestemd dan in de voorgaande weken. Raffinadeurs, zowel in Europa als in Amerika, toonden n.l. meerdere belangstelling voor het ruwe product. Bovendien werd gemeld, dat de President van Cuba eene restrictie van den oogst 1927/28 overweegt. Al moge dit bericht voorsnog voorbarig zijn, zoo is het toch niet zonder invloed op belanghebbenden geweest.

In Amerika fluctueerden de prijzen op de termijnmarkt nogal; aan het slot waren de noteringen echter nagenoeg gelijk aan die der opening, hetgeen uit ondervolgende cijfers blijkt:

	Sp. C.	Juli	Spt.	Dec.	Jan.	Mrt.
Slot voorafg. week	4.52	2.65	2.76	2.86	2.79	2.70
Opening verslagweek	4.58	2.69	2.81	2.90	2.84	2.73
Slot verslagweek	4.61	2.70	2.82	2.90	2.83	2.72

De ontvangsten in de Atlantische havens der V. S. bedroegen deze week 62.000 tons, de versmeltingen 68.000 tons tegen 70.000 tons in 1926 en de voorraden 256.000 tons tegen 381.000 tons.

Cubasuiker voor prompten en Juli afscheep en andere koloniale suikers werden verhandeld tot oplopende prijzen en op Zaterdag werd 2,84 d.c. betaald basis Cuba c. & fr. New York.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten tot 18 Juni	56.616	54.379	59.874
Totaal sedert 1 Jan.—18 Juni	3.312.577	3.698.054	4.115.989
Aantal werkende fabrieken	1	8	18
Weekexport 18 Juni	89.749	73.491	116.464
Totale export sedert 1 J.-18 J.	2.090.894	2.339.781	2.963.091
Totale voorraad 18 Juni	1.221.683	1.361.324	1.152.898

In Engeland verhoogden Raffinadeurs den prijs van hun product deze week twee keer telkens met 3 d. voor alle posities. De noteringen op de termijnmarkt in Londen liepen deze week tusschen 4½ d. en 6¼ d. op, gedeeltelijk wegens dekkingskopen door baissiers. De slotnoteringen waren als volgt:

Juni 1927 ..	Sh. 15/3¼	Oct. 1927	Sh. 14/10¼
Aug. " " "	15/6	Dec. " " "	" 14/9¼
		Maart 1928	" 16/6¼

De zichtbare voorraden waren volgens Czarnikow:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1 Juni	667.000	684.000	399.000
Tschechoslowakije 1 Juni	244.000	447.000	315.000
Frankrijk 1 Juni	329.000	243.000	216.000
Nederland 1 Juni	129.000	165.000	79.000
België 1 Juni	86.000	85.000	112.000
Polen 1 Juni	128.000	130.000	119.000
Engeland 1 Juni geïmpt. suiker	408.000	481.000	333.000
Engel. 1 Juni Binnenl. suiker	6.000	—	—
Europa ..	1.997.000	2.235.000	1.573.000
V.S. Atlant. havens 22 Juni	256.000	381.000	250.000
Cuba 18 Juni	1.235.000	1.361.000	1.153.000
Totaal ..	3.488.000	3.977.000	2.976.000

Op Java was de stemming voor tweedehandsch suiker in het begin der week nog prijshoudend tot vast, allengs verminderde de belangstelling echter, zoodat aan het eind de markt flauw gestemd was en vraagprijzen ongeveer f ¼ waren afgebrokkeld. Verkoopers wilden ten slotte tot de volgende prijzen afgeven:

Superieur N. Oogst ready en Juli/Aug.	f 15,75	per 100 K.G.
" " " Sept./Oct.	" 16,12½	" " "
" " " Oct./Nov.	" 16,37½	" " "
" " " Nov./Dec.	" 16,62½	" " "
No. 16. &/hooger Nieuwe Oogst ready	" 15,37½	" " "

Hier te lande fluctueerden de noteringen op de termijnmarkt in sympathie met Amerika. Aan het slot waren de noteringen ietwat hooger dan bij opening en koopers wilden de volgende prijzen betalen:

Aug. f 18½; Dec. f 17¼; Mrt. f 18¼; met verkoopers tot f ¼ a f ⅝ hooger.

De omzet bedroeg deze week 4200 tons.

KATOEN.

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons. Manchester, d.d. 22 Juni 1927.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn gedurende de afgelopen week zeer vast gebleven. Men spreekt over een toekomstige prijsstijging in verband met de weersomstandigheden, doch deze stijging is tot nu toe niet gekomen. Verkoopen zijn grooter geworden en bedragen circa 10.000 balen per dag voor alle soorten. Egyptische katoen is rustig en vast.

Spinners van Amerikaansche garens zijn over het algemeen niet tevreden met de resultaten van de afgelopen week. In enkele soorten, zooals enkele en getwijnde bundels voor Indië en in mindere mate oops voor het Continent, zijn flinke zaken gedaan, doch koopers schijnen zich in alle markten afzijdig te houden en niet geneigd de huidige vraagprijzen van spinners te betalen. In de Egyptische sectie zijn toestanden beter, speciaal in voile en poplingarens, waarvoor latere levertijd verlangd wordt. Er is ook een goede vraag naar getwijnde garens voor Indië geweest, doch de voor deze garens geboden prijzen waren meendeels te laag en moesten teruggewezen worden.

In de doekmarkt is geen verandering gekomen. Prijzen zijn vast en blijven goed gehandhaafd; er gaat weinig om, hoewel er een goede ondertoon schijnt te zijn en er wel meer vraag doorkomt. Wat Indië betreft, komen er meer biedingen aan de markt voor lichtere goederen voor Bombay, Karadhi en de upcountry markten, doch Calcutta toont zeer weinig belangstelling. Ook China is in de markt, terwijl er eveneens zaken gedaan zijn voor De Straits en Burma. Over het algemeen komen zaken echter zeer moeilijk tot stand en ofschoon men wel meer neiging tot koopen toont, is de jongste prijsstijging een ongunstige factor voor hen, die repeat-business voor de heristmaanden wenschen te plaatsen. Daar staat tegenover, dat men bang is, indien men de orders niet terstond plaatst, dat de season gemist zal worden, hetgeen er ongetwijfeld toe bijdraagt zaken gaande te houden. Deze kleine orders, hoewel op zichzelf niet veel beteekenend, geven de markt een beteren toon.

15 Juni	22 Juni	Oost. koersen.	14 Juni	21 Juni
Liverpoolnoteringen.	T.T. op Br.-Indië	1/5 7/8	1/5 7/8	
F.G.F. Sakellaridis	17,00	17,00	T.T. op Hongkong	2/0 1/11 7/8
G.F. No. 1 Oomra.	7,15	7,25	T.T. op Shanghai	2/6 3/4 2/6 3/4

Notering voor Loco-Katoen. (Midling Uplands.)

	24 Juni 1927	17 Juni 1927	10 Juni 1927	24 Juni 1926	24 Juni 1925
New York voor Middling ...	16,80 c	16,75 c	17,05 c	18,55 c	24,20 c
New Orleans voor Middling	16,49 c	16,43 c	16,67 c	17,55 c	23,40 c
Liverpool voor Middling ...	9,08 d	9,13 d	1)	9,47 d	13,53 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '26 tot 17 Juni '27		Ooreenkomstige periode	
	1925/26	1924/25		
Ontvangsten Gulf-Havens.	12840	9564	9344	
" Atlant. Havens				
Uitvoer naar Gr. Brittannië	2516	2216	2502	
" " 't Vasteland etc.	6468	4360	4591	
" " Japan	1728	1164	889	

1) Gesloten.

Voorraden.
(In duizendtallen balen).

	17 Juni '27	Overeenkomstig tijdstip	
		1926	1925
Amerik. havens.....	1387	732	396
Binnenland.....	534	1075	245
New York.....	216	46	131
New Orleans.....	350	215	108
Liverpool.....	997	517	503

KOFFIE.

De stemming bleef ook in de afgelopen week onveranderd. Brazilië, dat in de vorige week voor Santos en voor Rio iets opgelopen was, toonde thans wederom een wat gemakkelijker houding, ten gevolge waarvan de vraagprijzen voor prompte, zoowel als voor latere levering weder iets — zij het ook weinig — terugliepen. Nederlandsch-Indië daarentegen was met Palembang Robusta eer eenigszins vaster, doch in de prijzen der andere Robusta-soorten kwam geen verandering.

Aan de termijnmarkt bleven de noteringen, enkele zeer onbeduidende schommelingen nu en dan uitgezonderd, onveranderd en de markt te Rotterdam stond bij het afsluiten van dit bericht dan ook weder op geheel dezelfde prijzen als een week geleden.

Volgens een dezer dagen alhier uit Brazilië ontvangen telegram raamt het Instituut tot Permanente Verdediging van de Koffie van Sao Paulo den Santos-oogst van 1927/28 op 15.274.000 balen (met inbegrip van hetgeen van den oogst van Parana en Minas Geraes over de haven van Santos wordt uitgevoerd). Dit cijfer is in overeenstemming met wat tot nu toe meestal als vermoedelijke opbrengst van den volgende Santos-oogst werd aangenomen.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verschepping zijn thans ongeveer 72/6 à 74/6 per cwt., en van dito Prime ongeveer 75/- à 76/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verschepping, bedragen 61/6 à 62/-.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Juni verschepping, 30½ ct.; Palembang Robusta, Juli verschepping, 30½ ct.; Mandheling Robusta, Juni/Juli verschepping, 34 ct., alles per ½ KG. oif., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-notering voor Superior Santos werd alhier van 50 op 49 ct. per ½ KG. gebracht; die voor Robusta bleef onveranderd 47 ct.

De noteringen aan de Rotterdamse termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good			
	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
28 Juni	38½	37½	36½	35½	37½	35½	34½	33½
21 "	38½	37½	36½	35½	37½	35½	34½	33½
14 "	39½	37½	36½	35½	37	35½	34	33½
7 "	39¼	37½	36½	35½	38½	35½	34½	33½

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
27 Juni	\$ 11,92	\$ 11,60	\$ 11,45	\$ 11,30
20 "	" 12,01	" 11,88	" 11,52	" 11,34
10 "	" 11,60	" 11,30	" 11,18	" 11,05
6 "	" 11,78	" 11,47	" 11,32	" 11,17

Rotterdam, 28 Juni 1927.

THEE.

De theemarkt behield in de afgelopen week haar vaste stemming en de prijzen konden andermaal van een ½ d. tot ruim 1 d. per lb. stijgen, terwijl er zeer weinig thee onverkocht bleef.

De gemiddelde prijs voor de Ned.-Indische thee op de Londensche veiling kon ruim een ½ d. per lb. stijgen, doch blijft nog ¼ d. beneden de gemaakte prijzen van verleden jaar op hetzelfde tijdstip.

De aanvoeren van noordelijk Britsch-Indische havens gedurende de maand Mei bedragen 5,8 miljoen lbs. of ongeveer evenveel als in 1926. De verscheppingen voor de eerste helft van Juni naar het Vereenigd Koninkrijk toonen in vergelijking met hetzelfde tijdvak van verleden jaar een teruggang aan van 3 miljoen lbs. (1927: 3,8 miljoen lbs., 1926: 6,8 miljoen lbs.).

Amsterdam, 27 Juni 1927.

VRACHTENMARKT.

De Noord-Amerikaansche graanvrachtenmarkt was gedurende de geheele afgelopen week zeer kalm. U.K. en Continent hebben beide nog groote graanvoorraden, hetwelk voor een groot gedeelte de oorzaak is van de slechte Canadeesche graanmarkt. De lijnbooten konden nagenoeg alle prompte partijen vervoeren en verscheidene wilde booten liggen nog onbevracht in de St. Lawrence. Van Montreal werden slechts 2 booten bevracht; naar Antwerpen/Rotterdam is 10 cents per 100 lbs. zwaar graan betaald per 20/30 Juni optie Bremen/Hamburg 11 cents, terwijl naar de eerstgenoemde havens, per 10/28 October tegen 15 cents bevracht is. Van de Golf van Mexico is de markt vrijwel onveranderd gebleven. De bevrachters zijn aan de markt per Juli, doch de door hen in uitzicht gestelde vrachten zijn voor reeders niet erg aantrekkelijk.

De West-Indische suikervrachtenmarkt was kalm en er vond slechts 1 bevrachting plaats, nl. een gedeeltelijke lading van ca. 4000 tons van Cuba naar Vancouver tegen \$ 3,75 per begin Juli.

De markt van de La Plata was in het begin der week kalm, doch leefde in het tweede gedeelte eenigszins op, echter alleen voor verschepping per Juli/Augustus. De haast van reeders, om het beste wat aangeboden wordt te nemen, is minder geworden en reeders zijn nu vaster gestemd. Om handige tonnage van boven La Plata havens te krijgen hebben bevrachters tot 22/6 moeten betalen en ofschoon de markt slechts weinig verbeterd is wordt verwacht, dat bevrachters nog 1/- meer zullen moeten betalen om tonnage te krijgen.

De Ohilisalpeter vrachtenmarkt is flauw gestemd. Door de slechte vrachten van de La Plata begonnen reeders aandacht aan deze markt te schenken, daar men 30/- scheen te willen betalen. Tot zaken is het echter niet gekomen, zelfs niet tegen 28/-, welke vracht eenige reeders wilden accepteren. Per Juli/Augustus kan 27/- bedongen worden, doch reeders toonen tegen dit cijfer geen interesse.

De Oostersche afdelingen waren ook flauw gestemd en de vrachten zijn in de meeste afdelingen zwakker geworden. Van Wladivostok werd een aantal partijen gedaan per lijnbooten. Voor een partij van 500 tons, Juni belading, werd 30/- betaald naar Rotterdam of Hamburg. In volle ladingen werd niets gedaan, doch per Augustus wordt 31/3 in uitzicht gesteld naar Rotterdam of Hamburg met volle Scandinavische opties. Ook van Australië ging slechts weinig om. Van West-Australië naar Middellandsche Zee/U.K./Continent is voor een 7700 tonner 37/6 één, 38/6 twee, 39/6 drie loshavens betaald per 1/20 Juli. Van Queensland is nog steeds vraag naar tonnage voor suikerverschepping per Juli/Augustus/September, waarvoor 37/6 wordt genoteerd naar Liverpool, Londen of Greenock. Britsch-Indië was de afgelopen week minder levendig en de vrachten zijn gezakt. Voor kernels van de Madras kust naar Middellandsche Zee/U.K./Continent werd 30/- basis 2 havens betaald per 15/31 Juli. Zuid-Afrika maïs was kalm en bevrachters stellen 25/- in uitzicht voor handige tonnage naar U.K./Continent.

De Donau was kalm en de vrachten zijn gezakt. Naar 4 havens Denemarken werd 18/6 per Juli betaald, terwijl de vracht naar Antwerpen of Rotterdam slechts 15/- tot 15/6 is. De Zwarte Zee leverde geen zaken op.

Over het algemeen werd van de Middellandsche Zee flink bevracht, echter tegen onveranderde vrachten. Bona/Rotterdam betaalde 4/6 en Melilla/Antwerpen 6/-. Fosfaat was kalm. Van de Golf van Biscaye is ook een aantal booten gedaan; Bilbao/Rotterdam 6/-, Middlesbrough 7/-.

De uitgaande kolenvrachten van Engeland zijn zwak. Van Zuid-Wales werd o.m. betaald: Rouaan 8/-, Genua 8/-. Konstantinopel 11/6, Buenos Aires 13/6 en van de Oostkust: Kopenhagen 5/3, Kiel 5/4½, Rouaan 3/7½, Philipijnen 21/3 (twee loshavens).

RIJNVAART.

Week van 19 t/m. 25 Juni 1927.

De aanvoeren van zeezijde, hoofdzakelijk erts, welke in het begin der week zeer levendig waren, namen in de tweede helft der week beduidend af. Soheepsruimte was in het begin der week zeer schaarsch, nam echter ten gevolge van de minder wordende vraag geleidelijk toe. De ertsvrachten bedroegen in het begin der week f 0,60/0,70 met resp. ½ lostijd en daalden successievelijk tot f 0,50/0,60. Voor ruwe producten naar Mannheim betaalde men in doorsnee f 1,15 met verkorten lostijd. Het sleeploon werd genoteerd volgens het 35 cts. tarief.

De waterstand bleef gunstig. In de Ruhrhavens bleef de algemeene toestand ongewijzigd.

